www.glos.live

GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

Głos weekend

Pismo ukazuje się we wtorki i piątki

Piątek
1 października 2021
nr 74 (LXXVI)
cena: 17 kč

WIADOMOŚCI
SPEKTAKL JAKO PODZIĘKOWANIE
STR. 2-3

KULTURA
DNI POLSKIE W JABŁONKOWIE
STR. 4

SPORT
WOJCIECH NOWICKI DLA »GŁOSU«
STR. 13

Za tydzień wybierzemy posłów

WYDARZENIE: Dokładnie za tydzień w Republice Czeskiej rozpoczną się wybory parlamentarne. W województwie morawsko-śląskim o mandaty w Izbie Poselskiej walczy 19 partii, ruchów politycznych lub koalicji wyborczych.

Danuta Chlup

Większość podmiotów wystawiła pełne listy liczące po 36 kandydatów. Tylko niektóre mało znane czy wręcz niszowe ugrupowania zgłosiły po kilkanaście lub po kilka osób. Kuriozalna jest lista ruchu urza.cz, którego jedyną kandydatką jest kobieta określająca się mianem „anarchokapitalistki".

Do wyborów w naszym regionie wystartowały wszystkie partie, które mają obecnie posłów w parlamencie, niektóre samodzielnie (ANO 2011, komuniści, socjaldemokracja, SPD), inne w koalicji (Piraci i Starostowie oraz SPOLU: ODS, KDU-ČSL i TOP 09). Liderami poszczególnych ugrupowań są: hetman województwa Ivo Vondrák (Velká Polom, ANO), minister kultury Lubomír Zaorálek (Ostrawa, ČSSD), poseł Leo Luzar (Ostrawa, KSČM), poseł Lukáš Černohorský (Ostrawa, PIRSTAN), poseł Tomio Okamura (Praga, SPD), poseł Zbyněk Stanjura (Opawa, SPOLU).

Według sondażu opublikowanego w niedzielę przez agencję Kantar, opracowanego na zlecenie Telewizji Czeskiej, do parlamentu powinny się dostać: ANO, koalicje SPOLU i PIRSTAN oraz SPD. Wynik komunistów oscyluje wokół 5-procentowego progu, socjaldemokracji 4 procent, podobnie jak pozaparlamentarnej PŘÍSAHY Roberta Šlachty.

● **Wybory odbędą się 8-9 października.**
Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Polska mniejszość narodowa ma szansę, choć niewielką, na swojego przedstawiciela w Izbie Poselskiej. Na listach wyborczych w większości nie pojawiają się nazwiska Polaków związanych z naszą społecznością. Wyjątek stanowi astrofizyk Roman Strzondała z Mostów koło Jabłonkowa, członek TOP 09, który startuje z 12. miejsca listy koalicyjnej SPOLU. Strzondała jest członkiem Komitetu ds. Mniejszości Narodowych województwa morawsko-śląskiego.

W kończącej się kadencji nie było w Izbie Poselskiej przedstawicieli polskiej mniejszości. Do prezesów Kongresu Polaków i Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego zwróciliśmy się z pytaniem, czy wśród posłów z naszego regionu byli tacy, którzy pomagali w załatwianiu spraw istotnych dla naszej grupy narodowej. Oboje wymienili trzyńczankę Pavlę Golasowską z KDU-ČSL.

– Posłanka Golasowská pomagała nam w załatwianiu ślubów w języku polskim i kilku innych sprawach. Była zawsze otwarta i chętna do współpracy – powiedział naszej gazecie prezes Kongresu Mariusz Wałach.

Prezes PZKO Helena Legowicz dodała: – Pavla Golasowská interesuje się naszymi sprawami, zorganizowała m.in. spotkanie w Konsulacie Generalnym RP w Ostrawie. Dzięki jej interpelacji w parlamencie udało się podnieść pulę dotacji na prasę mniejszości narodowych na 2020 rok. Pani posłanka bywa, w miarę możliwości, na naszych polskich imprezach.

Wybory parlamentarne należą do najbardziej popularnych wśród elektoratu. W 2017 roku frekwencja wyborcza w skali całego kraju wynosiła 60,84 proc. Wybory zakończyły się wielkim sukcesem ANO, które zdobyło 78 mandatów. Kolejne miejsca zajęły: ODS (25 mandatów), Piraci i SPD (po 22). ◢

8

października będzie można głosować w godz. 14.00-22.00, dzień później od 8.00 do 14.00. Do urn mogą iść obywatele RC, którzy najpóźniej w drugim dniu wyborów osiągną wiek 18 lat. Wyborca oddaje głos w tym obwodzie, w którym jest na stałe zameldowany. Wyjątek stanowią osoby, które wyrobiły tzw. legitymacje wyborcze uprawniające do głosowania w którymkolwiek lokalu wyborczym w RC lub za granicą. Poza krajem wybory odbywają się w czeskich ambasadach i konsulatach.
Każdy wyborca musi pokazać komisji wyborczej swój dowód tożsamości. Do koperty urzędowej włoży za parawanem jedną kartę do głosowania. Może na niej oznaczyć kółkiem numery najwyżej czterech kandydatów, którym zamierza dać głosy preferencyjne. Głos jest nieważny, jeżeli w kopercie znajduje się więcej kart.

REKLAMA

GŁ-832

ZDANIEM... Danuty Chlup

danuta.chlup@glos.live

Wybory parlamentarne należą do najważniejszych i wzbudzających największe emocje. W Republice Czeskiej już za tydzień będziemy wybierali posłów. Z billboardów i ulotek reklamowych atakują nas twarze kandydatów i hasła wyborcze. Przyznam, że ze sloganami mam zawsze problem, ponieważ nie lubię skrótowości w wyrażaniu poglądów i ocenie sytuacji. Z drugiej strony zdaję sobie sprawę, że hasło na billboardzie czy plakacie z natury rzeczy musi być krótkie.

Tegoroczne hasła wyborcze podzieliłam na te, które obiecują „pieniądze na rękę" i te, które sugerują, że danym partiom czy koalicjom zależy na bardziej kompleksowych rozwiązaniach, mających zapewnić zrównoważony rozwój kraju.

Do pierwszej grupy zaliczam przede wszystkim billboardowe obietnice ANO typu „Będziemy bronić waszych emerytur. Do rozerwania ciała" oraz socjaldemokracji „To różnica – mieć czy też nie mieć wyższych wynagrodzeń (emerytur)". Nie przeszkadzałoby mi takie kupowanie wyborców, gdyby politycy mieli plan, skąd brać pieniądze, nie zadłużając przy tym przyszłych pokoleń.

Druga grupa sloganów obiecuje przywrócenie ładu, zapewnienie krajowi przyszłości i tym podobnie. Koalicja Piratów i STAN apeluje „Oddajmy krajowi przyszłość", SPOLU (ODS, KDU-ČSL i TOP-09) zapewnia: „Razem poskładamy Czechy na nowo".

Takie sformułowania trochę bardziej do mnie trafiają, chociaż są bardzo ogólnikowe i mogą się okazać pustymi słowami. Również w tym przypadku stawiam pytania: w jaki sposób i jakim kosztem program ma zostać zrealizowany?

Zastanawiam się, ilu wyborców wrzuca głosy do urny tylko na podstawie sloganów i obietnic, nie zaznajomiwszy się z programami wyborczymi, wartościami chronionymi przez poszczególne partie (o ile w ogóle kierują się one jakimiś wartościami), przedwyborczymi dyskusjami w mediach oraz poczynaniami polityków w poprzednich kadencjach. Mam nadzieję, że tacy wyborcy stanowią niewielki odsetek. Gdybym sama miała wybierać tylko według haseł i skrótowych obietnic, naprawdę nie wiem, na kogo bym oddała głos.

CYTAT NA DZIŚ

Adam Niedzielski,
minister zdrowia RP

●●●

Dzisiaj przekroczyliśmy barierę czwartej fali; mamy powyżej 1,2 tys. nowych zakażeń SARS-CoV-2

W OBIEKTYWIE...

● **Od środy do dziś obchodzony jest Czeski Dzień Walki z Rakiem. Wolontariuszy z żółtymi kwiatkami, będącymi symbolem tej kwesty, można spotkać na ulicach wielu miast. Dwóch odwiedziło również naszą redakcją – Janek i Mateusz, drugoklasiści Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie.**
Fot. BEATA SCHÖNWALD

DZIŚ...

1
października 2021

Imieniny obchodzą: Danuta, Remigiusz, Roman
Wschód słońca: 6.36
Zachód słońca: 18.14
Do końca roku: 91 dni
(Nie)typowe święta: Światowy Dzień Wegetarianizmu
Przysłowia: „Gdy październik mroźny, to nie będzie styczeń groźny"

JUTRO...

2
października 2021

Imieniny obchodzą: Antoni, Teofil, Aleksandra
Wschód słońca: 6.38
Zachód słońca: 18.12
Do końca roku: 90 dni
(Nie)typowe święta: Międzynarodowy Dzień bez Przemocy
Przysłowia: „Gdy w październiku ciepło chadza, w lutym mrozy naprowadza"

POJUTRZE...

3
października 2021

Imieniny obchodzą: Gerard, Gerarda, Teresa
Wschód słońca: 6.39
Zachód słońca: 18.09
Do końca roku: 89 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Polskiej Harcerki
Przysłowia: „Na Gerarda gdy sucho, lato będzie z pluchą"

POGODA

piątek
dzień: 14 do 17 C
noc: 9 do 5 C
wiatr: 1-2 m/s

sobota
dzień: 17 do 19 C
noc: 13 do 11 C
wiatr: 3-5 m/s

niedziela
dzień: 16 do 20 C
noc: 11 do 12 C
wiatr: 5-8 m/s

Spektakl jako podziękowanie

Nie ma nieodpowiedniej chwili na to, by podziękować kobiecie. Przewodnicząca Sekcji Kobiet przy Zarządzie Głównym PZKO Anna Piszkiewicz wie o tym doskonale. Dlatego, jak tylko nadarzyła się okazja, zaprosiła członkinie klubów kobiet na spektakl do Teatru Cieszyńskiego, by nagrodzić je za ich bezinteresowną pracę na rzecz miejscowych kół PZKO.

Beata Schönwald

To przedstawienie miało się odbyć już przed rokiem, jednak dopiero teraz sytuacja epidemiczna jest na tyle dobra, że mogło dojść do skutku. Zaproszenia wysłałam do wszystkich klubów kobiet, chciałam, by tych 350 miejsc było pozajmowanych – powiedziała „Głosowi" Piszkiewicz. To się udało i w czwartek widownia teatru pękała w szwach, a zaproszone panie kwitowały pomysł przewodniczącej z zadowoleniem. – Same kobiety nie zawsze mają okazję wyjść do teatru. Czasami stoi na przeszkodzie dojazd, czasami coś innego – przyznała Jana Biegoniowa z Karwiny-Frysztatu. Do Czeskiego Cieszyna przyjechała razem z sześcioma koleżankami. – Takie wspólne przedstawienie to świetny pomysł, cieszymy się, że możemy spędzić taki przyjemny wieczór – dodała Helena Kopiecowa z Cierlicka-Kościelca w imieniu swoim i czterech koleżanek. Na spektakle Sceny Polskiej chodzi dosyć często. Ponieważ nie ma jednak abonamentu, nie obawiała się, że tę samą sztukę obejrzy ponownie.

● **W czwartek 23 września na widowni TC wszystkie miejsca były pozajmowane. Panowie byli tego dnia w mniejszości.**
Fot. BEATA SCHÖNWALD

Zachęcenie członkiń klubów kobiet i ich rodzin do regularnego odwiedzania teatru było jednym z celów czwartkowego spektaklu dedykowanego działaczkom pezetkaowskim z całego Zaolzia. – Ten pomysł wpadł mi do głowy, kiedy kierownik artystyczny Sceny Polskiej Bogdan Kokotek prosił, żeby ludzie przychodzili na spektakle, bo scena bardzo tego potrzebuje. Napisałam więc projekt na dzisiejszą imprezę do Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, a ten wsparł go finansowo – stwierdziła przewodnicząca Sekcji Kobiet. Wyboru sztuki dokonał Bogdan Kokotek. Ponieważ miało chodzić o coś lekkiego i wesołego, aktorzy Sceny Polskiej zagrali dla nich farsę pt. „Prywatna klinika".

Na widowni oprócz działaczek zasiadła również konsul RP w Ostrawie Edyta Wodzyńska-Andreewa. Nie zabrakło też najwyżej postawionej kobiety we władzach związkowych Heleny Legowicz. – Potrafimy ugotować, upiec, często jesteśmy organizatorkami życia społecznego w naszych kołach, a wiele ich prezesów, to kobiety. Ale potrafimy też wziąć do ręki taczki, łopatę, jesteśmy po prostu niezastąpione – podsumowała Legowicz rolę siedzących na widowni pań.

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

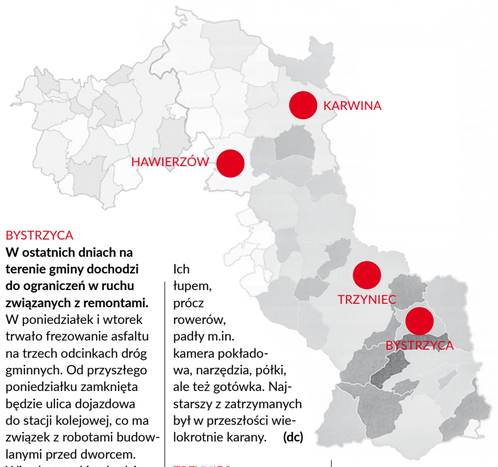

BYSTRZYCA

W ostatnich dniach na terenie gminy dochodzi do ograniczeń w ruchu związanych z remontami. W poniedziałek i wtorek trwało frezowanie asfaltu na trzech odcinkach dróg gminnych. Od przyszłego poniedziałku zamknięta będzie ulica dojazdowa do stacji kolejowej, co ma związek z robotami budowlanymi przed dworcem. Wjazd na parking będzie prowadził koło pizzerii. **(dc)**

HAWIERZÓW

Policja zatrzymała sprawców serii kradzieży i włamań na terenie miasta. Postawiono zarzuty trzem mężczyznom w wieku 22, 34 i 35 lat. Przestępcy byli szczególnie aktywni w pierwszej połowie września. Włamywali się do samochodów, kradli w placówkach gastronomicznych i markecie budowlanym. Rower o wartości 20 tys. koron ukradli w taki sposób, że jeden z mężczyzn wspiął się po piorunochronie na balkon i stamtąd... zrzucił jednoślad na ziemię. Ich łupem, prócz rowerów, padły m.in. kamera pokładowa, narzędzia, półki, ale też gotówka. Najstarszy z zatrzymanych był w przeszłości wielokrotnie karany. **(dc)**

TRZYNIEC

Wolny wtorek wolontariusze spędzili na sprzątaniu Jaworowego. Akcja odbyła się w ramach inicjatywy „Podziękuj górom 2021". Udział w niej wzięło ok. 60 uczestników. W trakcie sprzątania znaleziono w lesie najróżniejsze przedmioty: butelki, puszki, chustki, stłuczone kufle, kubki, ręczniki, ubrania, a nawet... odpady budowlane. Do nietypowych znalezisk należał grill oraz truchło kota. Koszty podstawienia kontenerów oraz wywozu i przetworzenia odpadów pokryły wspólnie miasto Trzyniec oraz spółka SMOLO CZ. **(dc)**

KARWINA

Na łące w pobliżu Akademii Handlowej miasto wybudowało nowy publiczny kompleks sportowy. Mieszkańcom zaczął służyć w ubiegły piątek. Składa się z dwóch pętli dla rolkarzy – o długości 470 i 285 metrów, bieżni, toru rowerowego pumptrack, narzędzi do ćwiczeń oraz skateparku. W nowym kompleksie można także pograć w koszykówkę uliczną. Dla najmłodszych przeznaczony jest plac zabaw. Użytkownicy mogą korzystać z zaplecza sanitarnego w budynku AH. **(dc)**

Jutro będzie obradował Zjazd PZKO

Delegaci poszczególnych miejscowych kół Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego będą w sobotę decydowali o przyszłości organizacji. W Ośrodku Kultury „Strzelnica" w Czeskim Cieszynie odbędzie się XXIV Zjazd Delegatów PZKO.

Rejestracja delegatów rozpocznie się o godz. 8.00, początek obrad przewidziany jest na godz. 9.00. Do najważniejszych punktów programu będą należały: uchwalenie nowego statutu Związku, sprawozdanie z działalności Zarządu Głównego PZKO, Rad i Sekcji oraz Komisji Rewizyjnej, wybory prezesa PZKO, ZG i Komisji Rewizyjnej, przedstawienie wniosku programu działania na lata 2021-2025 i podjęcie uchwały Zjazdu. Obrady powinny się zakończyć o godz. 16.00 odśpiewaniem „Roty".

Prezes PZKO Helena Legowicz wystosowała przed Zjazdem list do delegatów, w którym przypomina, że obrady będą się odbywały w reżimie sanitarnym, co oznacza m.in., że obecni będą musieli przebywać na sali w maseczkach. Aby czas ten skrócić do niezbędnego minimum, prezes apelowała, aby delegaci z wyprzedzeniem nadsyłali propozycje wniosków i uchwał. Zaznaczyła również, że przyczynki dyskusyjne nie będą mogły przekraczać trzech minut.

Zjazd Delegatów jest najwyższym organem Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego. **(dc)**

KRESKĄ MALOWANE

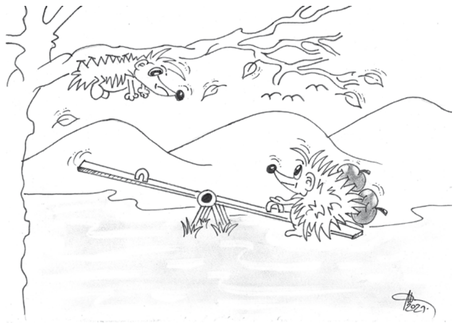

Rys. JAKUB MRÓZEK

49,2

mln koron kosztowała modernizacja biegnącego przez Stonawę odcinka drogi II/475 łączącej Karwinę i Hawierzów. Ponieważ szosa prowadzi przez tereny uszkodzone na skutek wydobycia węgla, podstawą sukcesu było wzmocnienie jej warstw konstrukcyjnych. Prócz tego zostały usunięte wady systemu odwodnienia, koleiny, szczeliny i inne nierówności, zainstalowano bariery bezpieczeństwa o łącznej długości 603 metrów oraz zrobiono nowe pobocza, które zostały uzupełnione o nowe pierwiastki bezpieczeństwa. Inwestorem było województwo morawsko-śląskie, koszty pokryje europejska dotacja. **(sch)**

Przyznano nagrody za kulturę

Zapłatą za działania prowadzone na polu kultury są zwykle oklaski. Zdaniem władz Karwiny to za mało. W środę w zamku frysztackim miasto uhonorowało osobistości i zespoły nagrodami za wyjątkowe osiągnięcia w tej dziedzinie. Wśród nich Bohdanę Najder oraz Chór Męski „Hejnał-Echo".

Bohdana Najder znana jest na Zaolziu jako scenarzystka oraz reżyserka „Teatrzyku bez Kurtyny", działającego przy Miejscowym Kole PZKO w Karwinie-Frysztacie. – Swoimi scenariuszami, które pisze wierszem, trafnie i z humorem opisuje współczesne trendy, sytuację polityczną u nas i w sąsiedniej Polsce. Teatrzyk rozwija się dynamicznie pod jej przewodnictwem, przynosząc radość i relaks publiczności w miastach i wioskach Śląska Cieszyńskiego – zabrzmiało w uzasadnieniu do nagrody. W rozmowie z „Głosem" Bohdana Najder zdradziła, że po „Kopciuszku" i spektaklu bożonarodzeniowym „Za gwiazdą", z którym teatrzyk jeździ teraz po Zaolziu, przygotowuje na czerwiec kolejną premierę. – Tym razem będzie to muzyczny melodramat. Scenariusz już jest gotowy, odbyliśmy już te pierwsze próby – przyznała laureatka.

● **Bohdana Najder przyjmuje gratulacje od wiceprezydenta Karwiny Andrzeja Bizonia.**

Chór Męski „Hejnał-Echo" szykuje się z kolei do jubileuszowego koncertu. – Odbędzie się on w sobotę 6 listopada, a okazją nie będzie stulecie, ale sto plus jeden lat. Koncert ten miał się bowiem odbyć już rok temu, ale sytuacja epidemiczna nie pozwoliła na to – zaznaczył dyrygent Andrzej Szyja. O chórze działającym przy MK PZKO w Karwinie-Frysztacie można się było w środę dowiedzieć, że został założony w 1920 roku w starej Karwinie pn. „Echo" i należał do polskiego klubu sportowego Polonia. Natomiast 15 lat później zaczął we Frysztacie działać chór „Hejnał". Od połowy lat 60. ub. wieku oba ciała działają razem.

● **Przedstawiciele Chóru Męskiego „Hejnał-Echo" z nagrodą.**
Zdjęcia: BEATA SCHÖNWALD

– Kultura jest integralną częścią każdego miasta. Wy jesteście tymi motorami kultury w mieście i właśnie m.in. dzięki wam możemy się bawić na imprezach – powiedział prezydent miasta Jan Wolf. – Chociaż ub. rok był trudny dla kultury, cieszę się, że mogliśmy nagrodzić wybitne osobistości i zespoły. Wierzę, że wszystko już powoli wraca do normy i że nasi mieszkańcy będą się mogli spotykać z nimi osobiście lub wybiorą się na ich koncerty – podsumował wiceprezydent ds. szkolnictwa, kultury i sportu Andrzej Bizoń.

Swoistym bonusem dla nagrodzonych osobistości był występ trzech młodych recytatorów, laureatów konkursów „Wolkrův Prostějov". **(sch)**

Dni Polskie w Jabłonkowie

Poezja, muzyka, małe formy teatralne, wystawa, wykłady, warsztaty i filmy – to wszystko złożyło się na program Dni Polskich w Jabłonkowie, które trwały od ub. czwartku do niedzieli. Centrum Polskie Kongresu Polaków przygotowało przy współpracy z Polskim Związkiem Kulturalno-Oświatowym bogatą ofertę.

● Grupa teatralna z Istebnej przedstawiła baśniowy spektakl „Czarnoksiężnik".

● Marta Bocek w rozmowie z Michałem Przywarą.

● Kwartet Zbigniewa Kalety poprzedził występ Hanki Wójciak.

● Hanka Wójciak ze swoją kapelą wystąpiła w sobotę w „Rock café Southock". Zdjęcia: DANUTA CHLUP (2), NORBERT DĄBKOWSKI (1)

Danuta Chlup

Literatura może być terapią na izolację i życie w lęku, jakie zafundowano nam w czasie koronawirusowego lockdownu. Tak przynajmniej uważa Marta Bocek. Młoda poetka z Czeskiego Cieszyna zaprezentowała w piątek w Jabłonkowie swój nowy tomik poetycki „Na zdrowie". Zawiera on wiersze, które nie przytłaczają, nie opowiadają o bólach świata i przemijaniu, lecz mają działać relaksująco. Kameralne spotkanie odbyło się w przytulnej kawiarni „Mono Café" w ramach Dni Polskich.

Poezja na zdrowie

– Temat pojawił się w ub. roku, kiedy podczas nakazów, zakazów i ograniczeń odkryłam, że literatura działa terapeutycznie – zdradziła autorka, która na co dzień pracuje jako nauczycielka języka polskiego i historii.

Bocek wcześniej promowała swoją książkę w kawiarni „Avion" w Czeskim Cieszynie, w Bibliotece Regionalnej w Karwinie (w ramach Dni Polskich w tym mieście), dzisiaj o godz. 17.00 w bibliotece w Trzyńcu odbędzie się kolejne jej spotkanie autorskie podczas trzynieckiej edycji przeglądu polskiej kultury. Połączone będzie z recitalem Przemka Orszulika i Agaty Waluś.

Spotkanie w Jabłonkowie prowadził Michał Przywara, polonista i kierownik Centrum Polskiego Kongresu Polaków, które jest organizatorem Dni Polskich. Rozwinęła się ciekawa dyskusja na temat roli poezji, jej form, o tym, czy sieci społecznościowe ułatwiają twórcom dotarcie ze swoimi wierszami do czytelników. Autorka czytała swoje utwory z obu tomików – nowego oraz debiutanckiego pt. „Na tchnienie", który ukazał się przed dziesięciu laty. Po spotkaniu można było kupić książki z autografem.

Tomik „Na zdrowie" wydało Stowarzyszenie Przyjaciół Polskiej Książki w RC ze wsparciem finansowym Funduszu Rozwoju Zaolzia Kongresu Polaków. Można go kupić w księgarni Wirthów w Czeskim Cieszynie.

Czego nie można zabrać góralowi

Niedzielny popołudniowy program w Domu PZKO należał do artystów amatorów z Trójwsi Beskidzkiej. Grupa Rekonstrukcji Literackiej „Na granicy" przedstawiła krótką sztukę opartą na motywach baśniowych, ale zawierającą także elementy filozoficzne, pt. „Czarnoksiężnik". Urozmaiceniem spektaklu były góralskie pieśni śpiewane przez aktorów.

Członkowie grupy sami tworzą scenariusze oparte na literaturze regionalnej. Słowo „rekonstrukcja" w nazwie zespołu oznacza, że chce on przywrócić do życia nieco

●●●

„jestem wiecznym pielgrzymem w ziemi swojej ale nie własnej czuję się odpuszczony z krwi i soków ojczyzny"

Marta Bocek,
fragment wiersza „Bonsai i topole"

zapomnianą, niewykorzystywaną literaturę regionu beskidzkiego. „Czarnoksiężnik" oparty był na motywach baśni napisanej przez ks. Emanuela Grima (urodził się w Karwinie, był proboszczem w Istebnej, tam też został pochowany).

Grupa zaadaptowała na utwór sceniczny także inną baśń Grima, o skarbach spod Ochodzitej, natomiast pierwszymi pozycjami literackimi, po jakie sięgnęła, były utwory pochodzącego z Jaworzynki Pawła Łyska: „Z Istebnej w świat" oraz „Twarde żywobycie Jury Odcesty".

– Akcja wszystkich baśni ks. Grima rozgrywa się w Trójwsi. Czarnoksiężnik pojawia się na beskidzkich groniach w czasach, kiedy jest jeszcze dużo owiec i górale żyją z pasterstwa. Bacza daje się zaczarować i wszystko traci. To jest opowieść o manipulacji i o tym, czym jest nasza tożsamość. U górali opierała się na pasterstwie, wiązała się z konkretną pracą i sposobem bycia – wyjaśniła przed występem kierowniczka grupy Monika Michałek. – Kiedy dajemy sobie odebrać naszą tożsamość, kiedy sami się jej pozbawiamy – często przez błahostki, które nas „zaczarują", to zawsze wiąże się to z utratą – przekonywała.

Ciekawostką spektaklu było to, że niektóre kwestie wygłaszane były w języku literackim, inne w gwarze. Michałek przyznała w rozmowie z „Głosem", że pod tym względem Grupa Rekonstrukcji Literackiej jest ewenementem w Trójwsi, gdzie wszystko jest „albo polskie, albo regionalne".

– Chcemy być autentyczni, nie chcemy nikomu niczego narzucać, a nie wszyscy wywodzimy się z regionu. Ja na przykład pochodzę z Gdańska, ale wyszłam za mąż za górala z krwi i kości – zdradziła kierowniczka zespołu.

Koronka symbolem mikrokosmosu

Po przedstawieniu jeden z członków Grupy Rekonstrukcji Literackiej, Andrzej Suszka, który jest nie tylko góralem i aktorem – amatorem, ale z wykształcenia filozofem, wygłosił wykład pt. „Logos i etos góralszczyzny". Słowem i obrazem starał się przekazać obecnym filozofię, którą sam kieruje się w życiu. Przytaczał przykłady rzeczy materialnych, które są używane do oznaczenia i wyjaśnienia tego, co niewidzialne.

Matka wykładowcy jest koronczarką, dlatego wyrastał on w otoczeniu koronek koniakowskich. Te typowe dla Trójwsi szydełkowe robótki, których podstawowym motywem jest róża, są dla Suszki symbolem góralskiego mikrokosmosu.

– Róża koniakowska jest ikonicznym wyrażeniem Boskiego Słowa – Logosu. Każda koniakowska róża posiada swoje centrum, z którego rodzi się kosmos koronkowej rozety – przekonywał filozof. Koronka jest dla niego także idealnym przykładem czystego piękna, którego podstawami są harmonia i symetria.

Kolejnymi wartościami, na których opiera się filozofia góralska Suszki, są pasterstwo i zbójnictwo. W pasterstwie zwrócił uwagę na koncepcję „służebnego przywódcy". Bacza jest idealnym przykładem takiego podejścia do kierowania grupą, które cechami są empatia, prowadzenie i przekonywanie, ale nie zmuszanie.

Suszka przyznał, że choć pochodzi z Istebnej, dopiero przed trzema laty zaczął poznawać Jabłonków i Zaolzie. Teraz stara się to nadrobić. Publikuje także teksty gwarowe w jabłonkowskim „Jabku". Jego wyznanie wywołało dyskusję o tym, jak czeska i polska część regionu nadal mało się znają nawzajem. Suszka przekonywał, że w szkołach w Polsce praktycznie w ogóle nie mówi się ani o Zaolziu, ani o regionie – czy to w kontekście jego historii, czy też kultury i literatury. ◢

Drugie życie dworca

Mieszkańców Karwiny interesuje historia miasta oraz jego industrialne zabytki. Można się o tym było przekonać po raz kolejny w sobotę. Ludzie tłumnie przybywali na dawny dworzec we Frysztacie (dziś miejsce to należy do dzielnicy Karwina-Nowe Miasto), aby wziąć udział w przejażdżkach historycznym pociągiem na trasie Karwina – Piotrowice oraz zobaczyć wnętrze budynku dworcowego.

● Tomasz Chorzempa oprowadzał po budynku dworca.

● Na piętrze urządzono wystawę twórczości uczestników kursu malarstwa relaksacyjnego.
Fot. DANUTA CHLUP

Danuta Chlup

Stowarzyszenie S. O. S. Karwina odkupiło dworzec od Zarządu Infrastruktury Kolejowej za 300 tysięcy koron. Gdyby tak się nie stało, zostałby wyburzony. To jednak dopiero początek. Działacze stowarzyszenia szacują, że kapitalny remont pochłonie ok. 10 mln koron. Aby zaoszczędzić, zamierzają niektóre prace wykonać własnymi siłami. Już w ubiegłych tygodniach zakasali rękawy, aby powynosić z budynku i wywieźć odpady (było ich ok. 1,5 tony). Uporządkowali teren dawnej stacji kolejowej. Pomogli im w tym członkowie stowarzyszenia Olza Pro.

– Na razie nie chcemy występować o dotacje. Wtedy bowiem musielibyśmy mieć od początku jasny plan, do jakich celów budynek będzie służył, a po przyznaniu dotacji przez ileś tam lat nie można by tego zmieniać. Tymczasem pragniemy, aby to było miejsce wspólnotowe, które będą współtworzyli wszyscy ci, którzy mają pomysły i chęć działania. Chcemy być otwarci na różne inicjatywy – powiedziała Zuzana Klusowa, członkini zarządu S. O. S. Karwina. W grę wchodzi współpraca m.in. z karwińskimi harcerzami, modelarzami kolejowymi, środowiskami artystycznymi. W poczekalni ma w przyszłości powstać ekspozycja poświęcona historii linii kolejowej. W planach jest też między innymi założenie ogródka na działce przylegającej do dworca.

Tomasz Chorzempa oprowadzał w sobotę grupy po budynku dworcowym. Na parterze znajdowały się kiedyś poczekalnie, kasa, przechowalnia bagaży i bufet. Na piętrze były mieszkania dla kolejarzy. Obecnie zainstalowano tam wystawę obrazów uczestników kursu malowania relaksacyjnego, które prowadzi Tomáš Oslizlok.

– Linia, na której znajduje się ten dworzec, łączyła Frysztat z Koleją Północną Cesarza Ferdynanda prowadzącą z Wiednia do Krakowa. Pociągi osobowe kursowały na tej trasie do początku lat 60. ub. wieku. Udało nam się znaleźć informację, że ostatnie połączenie z Piotrowicami funkcjonowało jeszcze w 1962 roku – przypomniał Chorzempa.

– Budynek z 1898 roku, wzniesiony z czerwonej cegły, jest typowy dla tej linii od Wiednia aż po Kraków. Podobne dworce znajdziemy na przykład w Gnojniku, Odrach i innych miejscowościach, także po polskiej stronie.

W ramach Dnia Otwartego przygotowano również atrakcje dla dzieci, występ kapeli, pokazy Klubu Historii Wojskowej z Kocobędza. Przejażdżki pociągiem zorganizowało Śląskie Stowarzyszenie Kolejowe z Ostrawy. Utarg z biletów zostanie przeznaczony na cele związane z remontem dworca. ◢

Podziękowanie za urodzaj

● Zespół „Trzanowice" i „Dziecka z Trzanowic" niosą wieniec i chleb dożynkowy.

● Zespół Regionalny „Błędowice" przedstawił program składający się z tańców górniczych, czeskich i cieszyńskich.
Zdjęcia: DANUTA CHLUP

Dożynki w Trzanowicach należą do największych i najbarwniejszych w regionie. Nie inaczej było podczas sobotniej, już 22. edycji. Korowód udekorowanych ciągników z wozami, bogaty program artystyczny, atrakcyjna oferta kulinarna przyciągnęły sporo gości – zarówno miejscowych, jak i z okolicy.

W bryczce ciągniętej przez parę dorodnych koni przybyli pod scenę plenerową obok Domu Kultury gospodarze – Gabriela i Ryszard Jochymkowie (zaszczytną rolę pełnili po raz siódmy z kolei). Wieniec ze zboża i bochen chleba przekazali im członkowie Zespołu „Trzanowice" Miejscowego Koła PZKO.

Duchowni – ksiądz katolicki Mons. Rudolf Sikora i pastor ewangelicki Erich Bocek – pobłogosławili plony i podziękowali za nie w modlitwie. Do podziękowań dołączył wójt Trzanowic Jiří Tomiczek. Orkiestra dęta zagrała „Te Deum".

– Chcemy pamiętać także o tych, którzy cierpią biedę, ponieważ cokolwiek im podarujemy, dajemy to Bogu – wspomniał ks. Sikora. Pastor Bocek nawiązał do tego, czytając urywek z Ewangelii mówiący o obowiązku wspierania głodnych, chorych i innych ludzi w potrzebie oraz przytoczył przykłady rozrzutności dzisiejszego zachodniego świata, zestawiając ją z nędzą ludności mniej rozwiniętych krajów.

Konferansjerki Danuta Jochymek i Libuše Ovčaříowa często wychodziły na scenę, aby – na przemian po polsku i po czesku – zapowiedzieć licznych wykonawców: chór młodzieżowy ze zboru ewangelickiego, Zespół „Trzanowice" wraz z dziećmi, uczniów miejscowej czeskiej szkoły oraz polskiej szkoły w Gnojniku. Z Hawierzowa przyjechał PZKO-wski Zespół Regionalny „Błędowice" z kapelą „Partyja" oraz kapela cymbałowa „Jagár".

Długa kolejka wiła się do stoiska Miejscowego Koła PZKO, gdzie sprzedawano m.in. kołacze oraz placki z blachy ze śmietaną i skwarkami. Strażacy przygotowali stoisko gastronomiczne oraz strzelnicę. Pomyślano także o konkursie na najsmaczniejszy chleb. Zgłoszono siedem bochenków. Każdy uczestnik dożynek mógł skosztować po kawałku z każdego i zagłosować na ten, który najbardziej mu smakował. **(dc)**

Urodziły się »Dziecka z Trzanowic«

Podczas dożynek zabrzmiała informacja, która pozwala mieć nadzieję, że Zespół „Trzanowice", aktualnie borykający się z małą liczbą tancerzy, będzie miał narybek. Dzieci, które do tej pory ćwiczyły program dożynkowy na corocznych półkoloniach „Lato z tradycją", od października będą spotykały się na próbach regularnie w ramach nowo otwartego kółka. Młody zespół otrzymał nazwę „Dziecka z Trzanowic", a inicjatorka zajęć Dorota Uherek liczy na udział ok. dwudziestki dzieci. Kółko poprowadzi Weronika Kičmer wraz z paroma osobami do pomocy. „Dziecka z Trzanowic" wystąpiły z tegorocznym programem już trzykrotnie, w październiku czeka je kolejny występ na Jesiennym Spotkaniu Sekcji Kobiet PZKO.

Więcej Zaolzia w Wikipedii

Znacznie więcej polskich i czeskich haseł w wolnej encyklopedii o Śląsku Cieszyńskim po obu stronach granicy oraz wykształcenie nowego pokolenia wikipedystów, to główne cele projektu edukacyjnego pn. „Śląsk Cieszyński w Wikipedii". Jego realizacja ruszyła w ub. tygodniu.

● W piątek w Centrum Polskim odbyły się warsztaty dla zaolziańskiej młodzieży. Fot. BEATA SCHÖNWALD

Beata Schönwald

W środę po konferencji prasowej odbyło się spotkanie w Muzeum Ziemi Cieszyńskiej, w czwartek w Bibliotece Miejskiej w Cieszynie miały miejsce zajęcia praktyczne dla młodzieży z edytowania haseł – poinformowała „Głos" Klara Sielicka-Baryłka ze Stowarzyszenia Wikimedia Polska. W piątek z kolei podobne warsztaty zostały przeprowadzone w Centrum Polskim Kongresu Polaków w Czeskim Cieszynie z udziałem szkół z Zaolzia – Polskiego Gimnazjum im. J. Słowackiego w Czeskim Cieszynie i Szkoły Podstawowej i Przedszkola im. Gustawa Przeczka w Trzyńcu. Chodzi bowiem o dwujęzyczny projekt realizowany wspólnie przez Wikimedia Polska i Centrum Polskie Kongresu Polaków w RC ze wsparciem zespołu edukacji Wikimedia Czechy. Oprócz dwóch szkół z Zaolzia biorą w nim udział również Szkoła Podstawowa i Liceum Ogólnokształcące Towarzystwa Ewangelickiego w Cieszynie oraz Zespół Szkolno-Przedszkolny w Hażlachu.

Każdy wiek jest dobry

Piątkowe zajęcia prowadził lektor reprezentujący czeską Wikipedię Miloslav Rucki z Karwiny. – Celem Wikipedii jest gromadzenie i upublicznianie informacji nie tylko o ludziach, ale też o budynkach, górach, rzekach czy osobliwościach przyrody. Edytowanie haseł encyklopedycznych to jednak coś innego niż pisanie artykułu prasowego czy książki – zaznaczył. Na co dzień pracuje z seniorami, którzy chcą tworzyć nowe wpisy. Prowadzi szkolenia m.in. w Karwinie i Hawierzowie. – W razie zainteresowania jestem również do dyspozycji tutejszych seniorów – podkreślił. To idealnie wpisuje się w koncepcję Centrum Polskiego. Według koordynatora projektu Chrystiana Heczki chodzi bowiem o to, by zainteresować edytowaniem haseł o Śląsku Cieszyńskim nie tylko młodzież, ale wszystkie kategorie wiekowe i to nie tylko teraz, ale również w przyszłości.

– Postanowiłam stworzyć hasło o Zofii Wanok, malarce z Zaolzia. To bardzo ciekawa osoba, która spędziła całe swoje życie w Śmiłowicach, czyli tam, gdzie również ja mieszkam. Moja rodzina miała z nią bliski kontakt, poszłam więc do niej wczoraj, żeby dowiedzieć się czegoś więcej. Pani Zofia ma wiele do powiedzenia zarówno nt. malarstwa, jak i swoich przeżyć z czasów II wojny światowej – zdradziła gimnazjalistka Agata Molin. Swojej przygody z Wikipedią nie zamierza kończyć na jednym haśle. – Będę próbowała tworzyć kolejne. Uważam bowiem, że jeśli mogę się czymś podzielić, to czemu nie? – dodała.

W ciągu czwartkowych i piątkowych zajęć wiele zostało już zrobione, niemniej jednak młodzież ma cały miesiąc na dokończenie swoich haseł lub rozbudowanie już istniejących. Te potem zostaną sprawdzone przez wikipedystów oraz wystartują w konkursie na najlepsze hasło w językach polskim i czeskim. Dyscypliną konkursową będą również zdjęcia, które zostały zrealizowane w czasie sobotniego spaceru z przewodniczką po Cieszynie. Poszerzą one wolne zasoby Wikimedia Commons. Zwieńczeniem projektu będzie zaś finał w Centrum Polskim połączony z wystawą i wręczeniem nagród.

Tworzenie haseł to powrót do korzeni

Autorom projektu „Śląsk Cieszyński w Wikipedii" od początku przyświecała idea upowszechnienia wiedzy o tym regionie, jego języku i kulturze. – Wikipedia to zbiór otwartej wiedzy, dostępnej dla każdego, największa na świecie encyklopedia wirtualna, dlatego nie można pozwolić, by tak istotna część dziedzictwa lokalnego nie była w niej odpowiednio opracowana. Chcąc zaangażować młodzież w proces tworzenia i uzupełnienia treści o Śląsku Cieszyńskim chcieliśmy także zainspirować młode pokolenia do poszukiwania i odkrywania swoich korzeni, zgłębiania tajemnic regionu oraz doskonalenia posługiwania się językiem polskim w mowie i piśmie – przekonują osoby związane z całym pomysłem w zakładce Wikipedia: Śląsk Cieszyński w Wikipedii.

– Można powiedzieć, że dla tego regionu to projekt pilotażowy, natomiast dla nas to kontynuacja działań, jakie są zawarte w programie „Wikiszkoła" w Wikimedia Polska. Chodzi w nich o edukację wikipedystyczną w sensie medialnej kompetencji cyfrowej wśród dzieci i młodzieży, a także nauczycieli. Dzięki nim zostaną wykształcone kolejne pokolenia, które będą umiały tworzyć treści w wolnej encyklopedii – zaznaczyła Sielicka-Baryłka.

Takich nauczycieli-pasjonatów posiada również Zaolzie. W Polskim Gimnazjum w Czeskim Cieszynie to Roman Zemene, który jeszcze zanim powstał wspólny projekt Centrum Polskiego i Wikimedii, próbował razem z młodzieżą tworzyć hasła o Zaolziu. Natomiast zdaniem jego kolegi z trzynieckiej podstawówki, nauczyciela Romana Grycza, warsztaty z edytowania haseł dla Wikipedii to „ciekawa propozycja łączenia historii, geografii i posługiwania się komputerem". ◢

120 000

koron przeznaczył Kongres Polaków w RC na projekt Centrum Polskiego i Stowarzyszenia Wikimedia Polska pn. „Śląsk Cieszyński w Wikipedii".

PYTANIE DO...

Wioletty Matusiak
z zespołu edukacji Wikimedia Polska

Co dają młodzieży te warsztaty?
– W XXI wieku utrzymuje się, że nauka metodą projektów z wykorzystaniem nowych technologii jest najbardziej efektywna. To taka nietypowa lekcja, kiedy to uczeń sam wybiera i decyduje, ma poczucie sprawstwa, wie, że naprawdę coś robi. My w szkołach często pracujemy metodami sprzed dwustu lat. Nie wystarczy jednak mówić o tym, że trzeba zmienić polską czy w ogóle europejską szkołę, ale trzeba to robić. To, co tutaj się dzieje, jest dobrym tego przykładem. Dzieci uczą się, choć nawet o tym nie wiedzą. Poszukują źródeł, zasobów, same robią zdjęcia. Piękne jest, że młodzież, z którą tutaj miałam okazję się spotkać, czuje potrzebę zostawienia po sobie śladu, potrzebę podzielenia się wiedzą, co z kolei wpisuje się w koncepcję Kongresu Polaków, by ta ziemia i jej ludzie zostali w Wikipedii jak najlepiej opisani.

GIMPLOK

Przedstawiamy nowe twarze

Na początku roku szkolnego grono pedagogiczne Polskiego Gimnazjum im. J. Słowackiego w Czeskim Cieszynie poszerzyło się o trzy nowe nauczycielki. Kim są i jak oceniają swój pierwszy miesiąc w szkole?

Beata Schönwald

Anita Czerwińska-Gamon
nauczycielka języka polskiego i angielskiego

Całe życie mieszkam na Śląsku Cieszyńskim, w małej miejscowości koło Skoczowa. Zawsze lubiłam język polski, bo po pierwsze nie sprawiał mi trudności, a po drugie obudził we mnie miłość do czytelnictwa. Jako nauczycielka języka polskiego i etyki przez cały wcześniejszy okres pracowałam w gimnazjum w Cieszynie. W wyniku reformy moją szkołę przekształcono jednak w szkołę podstawową, a ja – ponieważ chciałam pracować ze starszymi uczniami – zaczęłam szukać zatrudnienia w innych placówkach. Dzięki temu trafiłam do Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie. Jednak nie od razu udało mi się uzyskać pracę. W międzyczasie obroniłam więc doktorat oraz urodziłam dwoje dzieci. Po pięciu latach tak się szczęśliwie złożyło, że zwolniło się miejsce polonisty i pani dyrektor zadzwoniła do mnie z ofertą pracy. Z chęcią przyjęłam tę propozycję. Jak na razie jestem zadowolona, choć miałam pewne obawy. Myślałam, że będzie mi trudniej, bo mimo wszystko chodzi o obcokrajowców, którzy w pewnym sensie dopiero poznają ten język. Jak się jednak okazuje, tutejsza młodzież, chociaż woli mówić gwarą, na lekcjach języka polskiego posługuje się piękną literacką polszczyzną, świetnie pisze i ogólnie popełnia mało błędów. Z kolei na lekcjach języka angielskiego, którego też uczę, choć w mniejszym zakresie, świetnie mówi po angielsku. Muszę przyznać, że jestem zaskoczona nie tylko ich nastawieniem do języków, ale do nauki w ogóle. To młodzież zupełnie inna pod względem mentalnym od tej, z którą miałam wcześniej do czynienia. Oni są bardzo aktywni i widać, że chcą się uczyć. Mam nadzieję, że uda mi się nawiązać z nimi dobry kontakt i poznać lepiej zaolziańskie środowisko, którego zaangażowanie w sprawy swojej małej ojczyzny bardzo mi imponuje.

Karolina Ciengiel,
nauczycielka języka angielskiego

Kiedy poszłam na studia z zakresu filologii angielskiej na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, nie wybrałam kierunku stricte nauczycielskiego, ale kulturę i literaturę brytyjską i amerykańską. Aby móc prowadzić zajęcia w szkole, zrobiłam kurs pedagogiczny i będąc na ostatnim roku studiów, podjęłam pracę. Najpierw była to publiczna szkoła podstawowa, a potem prywatna. Po 13 latach zdecydowałam się na zmianę. Zawsze bowiem pracowało mi się lepiej ze starszą młodzieżą, z którą miałam styczność na lekcjach prywatnych i w szkołach językowych. Nie chodziło tylko o wiek, ale także o wyższy poziom zaawansowania. Kiedy więc pani dyrektor zadzwoniła do mnie, że zwolnił się etat, zrezygnowałam z pracy w Polsce i przeniosłam się tutaj. Od pewnego czasu wysyłałam bowiem podania o pracę do różnych szkół ponadpodstawowych, w tym również do Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie, o którym dowiedziałam się więcej od mojego kolegi, wuefisty Leszka Bednarskiego. Jako rodowita cieszynianka wiele słyszałam o polskich szkołach na Zaolziu. Że są bardzo dobre, że młodzież jest ambitna, świadoma tego, co chce w życiu robić. Po niespełna miesiącu pracy mogę dodać, że są to ludzie bardzo oczytani, świadomi wielu rzeczy i spraw dziejących się na świecie, osoby o wysokiej kulturze osobistej, a co ważne – na lekcjach angielskiego prezentujące bardzo dobry poziom językowy. Z przyjemnością przychodzę więc na te zajęcia i za każdym razem utwierdzam się w przekonaniu, że podjęcie pracy w tej szkole było dobrą decyzją. W ubiegłym tygodniu miałam okazję poznać tutejszych gimnazjalistów również trochę z innej strony, wyjeżdżając z nimi na kurs turystyczny. Na własnej skórze przekonałam się, jak duży nacisk kładzie się tutaj na sport i turystykę. To, że młodzież jest w bardzo dobrej kondycji fizycznej, pokazała 30-kilometrowa wycieczka w góry. Chociaż wiele rzeczy zaskakuje mnie tutaj i to w pozytywny sposób, to nie można mówić o jakimś szoku kulturowym. Od dziecka znam bowiem Zaolzie, a moi dziadkowie i rodzice w domu mówili gwarą. Ostatnio zaczynam nawet przyłapywać się na tym, że słysząc ją na co dzień na szkolnych korytarzach, też zaczynam jej używać.

Natalia Macura
nauczycielka języka rosyjskiego

Zdjęcia: BEATA SCHÖNWALD

W RC żyję już 21 lat, wcześniej mieszkałam na Białorusi. Jestem jednak Rosjanką – mój tato pochodzi bowiem z Syberii, a mama z Wołgogradu. Studia z zakresu języka niemieckiego, rosyjskiego i białoruskiego skończyłam na Uniwersytecie Pedagogicznym w Brześciu. Potem przez dwa lata uczyłam dzieci w szkole języka niemieckiego. Ponieważ na Białorusi było ciężko z pracą, przyjechałam tutaj. Oprócz zatrudnienia w Trzyńcu znalazłam również męża i założyłam rodzinę. Aby móc prowadzić lekcje, musiałam się nauczyć języka czeskiego i zrobić potrzebne kursy. Swoją pierwszą posadę dostałam w szkole językowej „Pygmalion", a następnie przez 17 lat uczyłam biznesowego rosyjskiego w firmach oraz dawałam lekcje prywatne. Jako ciekawostkę dodam, że mój najmłodszy uczeń miał pięć i pół roku, a najstarszy 82. Do Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie trafiłam dzięki koleżance, która przeczytała w ogłoszeniu, że szkoła poszukuje nauczyciela języka rosyjskiego. Znałam tę placówkę, ponieważ uczęszczała do niej moja starsza córka, a wcześniej mąż, szwagier, teściowa i kuzynka męża. Zanim po raz pierwszy weszłam do klasy na lekcję, miałam obawy, bo dawno już nie pracowałam z tak dużą grupą. Cztery osoby to było moje maksimum. Jednak niepotrzebnie się martwiłam. Zostałam bardzo dobrze przyjęta zarówno przez młodzież, jak i pedagogów. Widać, że dzieci, które dostały się do gimnazjum, są bardzo inteligentne i ciekawe języka. Kiedy zapytałam ich, dlaczego wybrały rosyjski, a nie np. niemiecki, oczekiwałam, że powiedzą: „Dlatego, bo jest łatwiejszy". One jednak stwierdziły, że dlatego, bo jest bardzo ładny. ◢

GIMNAZJALNY KALENDARZ

ZWIEDZĄ STOLICĘ

1-3 października
Zwiedzanie najważniejszych warszawskich zabytków, takich jak Starówka, Pałac w Wilanowie czy Łazienki Królewskie, a wieczorem przedstawienia teatralne, to główne cele autokarowej wycieczki edukacyjnej do Warszawy. Jej uczestnikami są uczniowie klas trzecich i czwartych zainteresowani historią i kulturą stolicy Polski.

CO WYBRAĆ, DOKĄD PÓJŚĆ?

5-6 października
Uczniowie klasy 3b już 16 września zaliczyli testy mające im pomóc w wyborze uczelni i przyszłego zawodu. Teraz przyszła kolej na ich kolegów z klas 3a i 3c.

MYŚLĄ O POTRZEBUJĄCYCH

13 października
W tym dniu będzie można spotkać na ulicy gimnazjalistów kwestujących na rzecz ludzi niewidomych i niedowidzących. W podniesieniu jakości ich życia ma pomóc akcja charytatywna „Biała kredka".

REKLAMA

GE-593

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

● **Pamiątkowe zdjęcie uczestników ostatniego spotkania klasowego.** Fot. ARC

● **Pani Jesień pokrzyżowała plany, ale na szczęście nie wszystkim dzieciom.** Fot. ARC

Wrześniowe spotkanie klasowe

Od naszej matury w orłowskim gimnazjum minęło 61 lat. Na tym zeszłorocznym, „diamentowym", postanowiliśmy spotykać się każdego roku. Powodem była obawa przed zmniejszaniem się liczby osób, które będą pojawiały się na spotkaniach. Tym razem nie zjawił się prymus klasy, Adam Pałowski. Pandemia nie pozwoliła wszystkim towarzyszyć mu w jego ostatniej drodze. Dopiero teraz mogliśmy złożyć kwiaty na jego mogile ze słowami „Requiescat in pace".

Spotkaliśmy się, jak zawsze, przed pomnikiem naszego nieistniejącego już budynku gimnazjalnego, a złożony pod nim bukiet kwiatów miał symbolizować naszą wdzięczność. Potem w pobliskiej restauracji rozwinęła się dyskusja, nie brakowało wspomnień, uśmiechów, porównań. Jakże odmienne były to czasy, kiedy tu – na Obrokach – zdobywaliśmy wiedzę, poszanowanie do nauki i sztuki. Inne było też nasze zachowanie w stosunku do grona uczących, jeśli porównać go z teraźniejszością. Kiedy na ulicy zbliżał się nauczyciel, siedzący na ławkach uczniowie zrywali się na nogi i ukłonem żegnali go. Było nie do przyjęcia, aby w rozmowie z nauczycielem (do wszystkich zwracaliśmy się per profesor) uczeń siedział, miał ręce w kieszeni czy coś żuł. Naturalnie nauczyciele dbali i wymagali odpowiedniego zachowania uczniów. Oni sami też byli przykładem savoir vivre'u i posługiwali się poprawną polszczyzną. Szacunek w stosunku do nauczycieli okazywali też rodzice uczniów. Krytyka nauczyciela uczącego ich syna czy córkę nie była tak łatwo akceptowana, jak widzimy to często obecnie.

Świadomi zbliżającego się wiekowego „jesiennego zmroku" docenialiśmy możliwość bycia razem w niezwykle serdecznej atmosferze, tym bardziej że z zaproszenia skorzystała również koleżanka z dalekiej Gdyni. Nie mogło zabraknąć hymnu „Gaudeamus Igitur" oraz wpisu do kroniki klasowej. Urozmaiceniem imprezy była gra w kręgle.

Tempora labuntur tacitisque senescimus anis (czas płynie i starzejemy się niepostrzeżenie).

Alfred Böhm

●●●

Śpiew w szarzyźnie codzienności

25 września, na samym początku Koncertu Pieśni i Muzyki, który miał miejsce w auli Państwowej Szkoły Muzycznej St. I i II w Katowicach, dyrygentka Marta Orszulik wraz z kierowniczką organizacyjną Hildą Harok odebrały wyróżnienie dla Chóru Mieszanego „Stonawa" – statuetkę Międzynarodowej Nagrody Prezydenta Miasta Katowice im. S. Moniuszki. Równocześnie wyróżniono osiem zespołów chóralnych oraz trzy osoby. W uroczystości, oprócz Chóru „Stonawa", wzięły udział trzy wyróżnione zespoły: „Moniuszko" z Czechowic-Dziedzic, Chór Archikatedralny z Katowic oraz Orkiestra Dęta KWK Knurów.

W ubiegłym roku „Trojoka" nie było. Wiadomo – koronawirus. Mimo niepewności, w skromniejszym niż dotąd wymiarze, udało się go zorganizować w roku bieżącym. Były powody: 100-lecie III powstania śląskiego, 110-lecie Śląskiego Związku Chórów i Orkiestr oraz 100-lecie wydawnictwa „Śpiewak Śląski". Była to już 28. edycja święta pieśni chóralnej.

Zacznijmy jednak od początku. Wielkie ożywienie wśród stonawskich chórzystów wywołała nominacja Chóru „Stonawa" do nagrody S. Moniuszki, przyznawanej na „Trojoku Śląskim". Start to kurz z pajęczynami z osnutych nut i ostro zabrano się do pracy. Próby odbywały się niejednokrotnie dwa razy w tygodniu, gdyż zależało nam na tym, by wypaść jak najlepiej. Chórzyści po rocznej przerwie cieszyli się nie tylko na sam wyjazd do Katowic, ale również na bycie razem na próbach.

Wyżej wspomniany koncert w auli Państwowej Szkoły Muzycznej St. I i II w Katowicach poprzedziło składanie kwiatów przez delegacje pod pomnikiem S. Moniuszki oraz msza św. w intencji związków śpiewaczych i zespołów uczestniczących w święcie w kościele pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Katowicach. Oprawę muzyczną zapewnił Chór Katedralny z Gliwic par. AP Piotra i Pawła. Homilię wygłosił ksiądz profesor Antoni Reginek, kapelan Śląskiego Związku Chórów i Orkiestr, który mówił między innymi, że „...misją chórów jest spełnianie szlachetnych ideałów w szarzyźnie codzienności. Chóry mają pokazać ludziom piękno, a równocześnie wpływać na uszlachetnianie ludzkich dusz. Trudne to hasła, które były i są realizowane, ale dziś w czasie pandemii, kiedy wiele zespołów się po prostu rozsypało, trudno mówić o ideałach i o tym, jakie chcemy współczesnym chórzystom przekazać myśli i wskazówki...". Dalej ksiądz profesor dziękował za talenty muzyczne, śpiewacze i organizacyjne, za to że tworzymy jedną rodzinę. Wspomniał również międzynarodowe pielgrzymki w Złote Góry oraz na Trójstyk, gdzie wspólna pieśń łączy narody.

Kontynuacją mszy był koncert pieśni sakralnej, którego wykonawcami byli: Chór Katedralny z Gliwic (parafia arcybiskupów Piotra i Pawła), Chór par. św. Bartłomieja „Laudemus Mariam" z Gliwic, Chór „Moniuszko" z Czyżowic oraz Chór Parafii Ewangelicko-Augsburskiej z Katowic.

Po niesamowitej uczcie duchowej czekał nas pyszny podwieczorek – wspaniały polski żurek oraz tradycyjne polskie drożdżówki.

Zadowoleni, pełni pozytywnej energii, oczywiście ze śpiewem na ustach, wróciliśmy do naszej Stonawy.

Elżbieta Gałuszka

●●●

No i mamy jesień

W czwartek 23 września uczniowie naszej szkoły przywitali pierwszy dzień kalendarzowej jesieni. Na zajęciach nie zabrakło gier i zabaw, były ścieżka sensoryczna, degustacja oraz pogadanka o charakterystycznych symptomach jesieni.

Niestety Pani Jesień troszkę pokrzyżowała nam plany, ponieważ wielu uczniów się rozchorowało i nie mogło wziąć udziału w zajęciach.

Kinga Sýkorowa-Czakon, Szkoła Podstawowa i Przedszkole z Polskim Językiem Nauczania w Orłowej

●●●

Poręba budzi się z pandemii

Niedziela, 19 września. Do domu PZKO w Porębie powoli schodzą się członkowie koła. Tam bowiem odbędzie się zebranie sprawozdawczo-wyborcze. O godz. 15.00 rozpoczyna go prezes koła, Leon Kasprzak. Minutą ciszy upamiętniamy tych, którzy odeszli na zawsze. Zebranie prowadzi Józef Lugsch, na początku oddając głos prezesowi, który przedstawia sprawozdanie za rok 2019 i 2020. Następnie zostaje przedstawione sprawozdanie finansowe i krótko sprawozdanie z działalności orkiestry Old Boys Band. Występuje też prezes MK w Dąbrowie. Po przeprowadzonych wyborach kończy się oficjalna część zebrania.

Po przekąsce głos zabiera gość specjalny – Alina Farna- Podskalska. Przedstawia zebranym życie i twórczość Stanisława Moniuszki oraz wykonuje dwie arie operowe. Wszyscy razem śpiewają piosenkę pt. „Prząśniczka". Atmosfera w świetlicy jest świetna, a uczestnicy mają nadzieję, że tak też będzie dalej.

Janina Słowikowa

●●●

Bogumin oczami grodkowian

Pod koniec lipca 10-osobowa grupa Foto Klubu z Grodkowa pod kierownictwem Wiesława Dubaniowskiego przybyła do Skrzeczonia. W ramach projektu Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Grodkowie, który był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – „Przekraczamy Granice", fotograficy przez blisko 10 godzin w ciągu dnia oraz w godzinach nocnych wykonali kilkaset zdjęć ciekawych miejsc na terenie Nowego i Starego Bogumina.

W rewanżu 10-osobowa grupa reprezentująca skrzeczońskie koło PZKO przybyła 18 września do Grodkowa i wzięła udział w drugiej części powyższego projektu, uczestnicząc w Grze Miejskiej i zwiedzaniu Grodkowa z mapką i tabletami. Uczestnicy odwiedzili 10 ciekawych miejsc na terenie miasta, między innymi Park Jubileuszowy, mury obronne, kościoły ewangelicki i katolicki, dom i pomnik Józefa Elsnera – kompozytora, pedagoga i nauczyciela Fryderyka Chopina, bramy miejskie, pocztę, ratusz i kamiennicę „Piast". Zadaniem uczestników gry było rozwiązać w poszczególnych miejscach zagadkę do krzyżówki, a w finale odczytać hasło. Po zakończeniu gry nastąpiło wręczenie nagród.

Wieczorem w pomieszczeniach Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej nastąpiło otwarcie wystawy „Bogumin oczami grodkowian". W listopadzie ekspozycja ta zostanie zainstalowana w skrzeczońskim Domu PZKO.

(T.G.)

● **Chór Mieszany „Stonawa" w pełnej krasie, w czasie tegorocznego „Trojaka Śląskiego" w Katowicach.** Fot. STANISŁAW BUBIK

● **Skrzeczoniacy z nagrodami po zakończeniu Gry Miejskiej.** Fot. RYSZARD WOJNOWICZ

Teatralne święto

Wczoraj rozpoczął się Międzynarodowy Festiwal Teatralny „Bez Granic". Do 10 października w teatrach Cieszyna i Czeskiego Cieszyna oraz innych miejscach po obu stronach Olzy trwać będzie jego jubileuszowa, trzydziesta edycja. W programie są przedstawienia teatralne z Polski, Czech, Słowacji i Węgier, widowiska w plenerze, wystawy, koncerty, warsztaty i spotkania.

Szymon Brandys

Zainicjowany w 1990 roku – przez osoby zaangażowane wcześniej w działania opozycji demokratycznej Śląska Cieszyńskiego po obu stronach granicy na Olzie (w ramach działającej w podziemiu Solidarności Polsko-Czechosłowackiej) – festiwal był od początku związany z postacią Václava Havla (pierwsza edycja poświęcona była w całości twórczości późniejszego prezydenta Czechosłowacji i Czech). W kolejnych latach impreza stała się ważnym punktem międzypaństwowej współpracy kulturalnej, a także współpracy transgranicznej w regionie Śląska Cieszyńskiego.

W tegorocznym polskim programie hołdem dla Václava Havla jest „Protest" warszawskiego Teatru Dramatycznego w reż. Aldony Figury (5 października, Teatr im. Adama Mickiewicza w Cieszynie). Polskę reprezentują ponadto: Szekspirowski „Król Lear" w nowatorskiej inscenizacji Anny Augustynowicz (koprodukcja Teatru im. Heleny Modrzejewskiej z Legnicy i Teatru im. Jana Kochanowskiego w Opolu); adaptacja powieści Jaroslava Rudiša „Aleja Narodowa" w wykonaniu Dariusza Maja i „Samotność" (Teatr Polski w Podziemiu – OKiS Wrocław, reż. Katarzyna Dudzic-Grabińska).

Dla młodych widzów przeznaczona jest „Planeta Einsteina" (koprodukcja Teatru Animacji z Poznania i Teatru Lalki i Aktora Kubuś w Kielcach, reż. Robert Drobniuch)

Szczególnym wydarzeniem będzie 9 października premiera „Balladyny" w reż. Bogdana Kokotka, którą Scena Polska będzie świętować swoją siedemdziesiątkę.

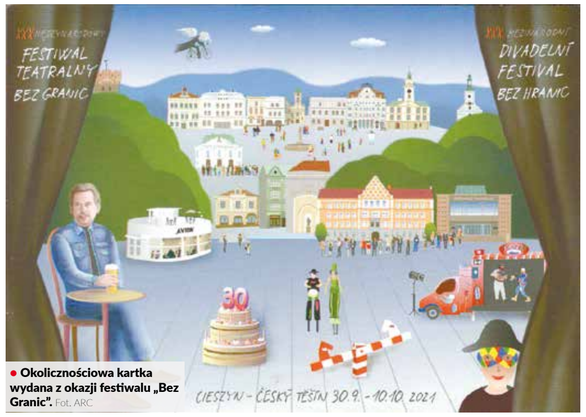

● **Okolicznościowa kartka wydana z okazji festiwalu „Bez Granic".** Fot. ARC

Szczegółowy program i więcej informacji można znaleźć na oficjalnej stronie https://borderfestival.eu. Dodajmy, że „Głos" jest partnerem medialnym festiwalu. ◢

Taki sukces po przerwie...

● **Joanna i Jakub wytańczyli w Ostrawie trzecie miejsce.** Fot. ARC

Jest sukces w tańcach latynoamerykańskich w Mistrzostwach Republiki Czeskiej. Joanna Škňoufil z Bystrzycy razem z Jakubem Zimou wytańczyli w sobotę w Ostrawie 3. miejsce i zdobyli puchar.

Para tancerzy na wspólne próby miała niewiele ponad miesiąc. W sobotnie popołudnie 25 września w RT Torax Arenie w Ostrawie napotkali na sporą konkurencję – w kategorii do 21 lat startowało ok. 40 par. W turnieju trzeba było zaprezentować aż pięć różnych tańców: sambę, rumbę, paso doble, cha-chę oraz jive'a. – Każdy z nich ma trochę inny charakter i inną atmosferę. Ogólnie lubię rumbę, bo mam wrażenie, że ją najlepiej czuję. I właśnie ten taniec oraz paso doble wyszły nam najlepiej – przyznała tancerka.

Aktualnie para tańczy w ostrawskim klubie tanecznym „Trend". Na parkiecie, pomimo krótkiego okresu przygotowań, Joanna i Jakub spędzili razem bardzo dużo czasu. Codzienne treningi i godziny prób zaowocowały sukcesem.

Joanna Škňoufil tańczy już ponad dwanaście lat, a swoje pierwsze kroki taneczne stawiała w zespole folklorystycznym „Łączka" z Bystrzycy. Później została członkiem klubu tanecznego „Marendi" w Czeskim Cieszynie. Przed sobotnimi zawodami miała jednak półtoraroczną przerwę w tańcu i jej kariera stanęła pod znakiem zapytania.

– Zatęskniłam jednak po tym czasie za parkietem, udało mi się znaleźć nowego partnera i podjąć decyzję o powrocie w wielkim stylu, czyli sprawdzając się na turnieju – wyjaśniła. Dużym wyzwaniem dla tancerki będzie najbliższa przyszłość. W październiku bowiem rozpoczyna studia medyczne w Pradze. – Jeszcze nie wiemy, jak będą wyglądały nasze treningi, ale jestem dobrej myśli – dodała.

(aha, szb)

Trwa Babie Lato Filmowe

Ostatni czwartek września był okazją do kolejnego spotkania w ramach Klubu Filmu Polskiego i 29. Babiego Lata Filmowego i Klubu Filmu Polskiego. Organizatorzy przeglądu zaprosili widzów do kina w Bystrzycy na film „Sweat" w reż. Magnusa von Horna. Opowiadał on o trzech dniach z życia Sylwii Zając (Magdalena Koleśnik), influencerki fitness, która dzięki popularności w mediach społecznościowych zyskała status celebrytki.

Wielka uczta kinowa czeka jeszcze na sympatyków polskiego filmu – październik na Zaolziu będzie jego tradycyjną kumulacją. Od 7 do 9 można będzie obejrzeć 13 filmów, m.in. „Vabank" Juliusza Machulskiego, „25 lat niewinności. Sprawa Tomka Komendy" Jana Holoubka czy „Zabij to i wyjedź z tego miasta", psychologiczny film animowany w reżyserii Mariusza Wilczyńskiego. Październikową główną część całego przeglądu zamknie w sobotę 9. 10. koncert Piotra Bukartyka. – Po tej trzydniowej kumulacji wracamy do czwartkowej formuły i pozostanie nam jeszcze „Dolina Bogów" Lecha Majewskiego, którą zaplanowaliśmy na 21 października – zaprasza Tadeusz Wantuła, organizator przeglądu, który został między innymi dofinansowany przez Fundusz Rozwoju Zaolzia Kongresu Polaków w Republice Czeskiej.

(szb)

REKLAMA

gastro technica®
POSZUKIWANY:
SERWISANT-MONTAŻYSTA
W DZIEDZINIE GASTRONOMICZNEJ
- Centrala w Trzyńcu, ale możesz być z Cz. Cieszyna, Hawierzowa, FM.
- Dni pracy: po-pią, 7.30-16.00, region: morawsko-śląski.
- Bardzo dobre warunki wynagradzania zgodne z doświadczeniem kandydata + motywacja.
- Warunkiem jest posiadanie ważnych CZ uprawnień elektrycznych nr 50, §4 do 6
- Bliższe informacje na: **www.gastro-technica.cz/nabidka-prace**
- Kontakt: **608 84 77 64**

GŁ-594

A JE SUCHO!
osuszanie mokrych ścian
www.ajesucho.cz tel: +420 608 772 213
GŁ-089

PRACA SZUKA CZŁOWIEKA
Księgowa/Księgowy
V4 Group
LEGAL, TAX & AUDIT ADVISORY GROUP
Jeżeli masz doświadczenie w pracy na stanowisku w księgowości, znasz pakiet MS Office, jesteś otwarta/-y na nowe zadania i wyzwania, to oznacza, że ***ta praca jest dla ciebie!***
Naszym pracownikom oferujemy:
Umowę o pracę na pełny etat (możliwość pracy w wymiarze 2/3 na home office). Możliwość rozwoju zawodowego, przyjazne środowisko pracy, ciekawy zakres zadań i obowiązków, współpracę w dłuższej perspektywie czasowej, stabilne warunki zatrudnienia, atrakcyjne wynagrodzenie.
Zapraszamy do aplikowania!
Małgorzata Grzebień
małgorzata.grzebien@v4group.eu
+420 603 178 827
V4 Account to nowoczesna firma księgowa, zajmująca się świadczeniem kompleksowych usług księgowych, rachunkowością oraz opracowywaniem raportów menadżerskich.
Dzięki wykorzystaniu najnowocześniejszych technologii V4 Account oferuje również księgowość online.
GŁ-536

pre-teksty i kon-teksty /185/

Krzysztof Łęcki

Królowa i ołowiki

Tytuł felietonu sugeruje bajkę, ale nie ma z nią nic wspólnego. Jeśli już, to może komuś przywodzić na myśl baśnie braci Grimm. Sprawa, której zdecydowałem się poświęcić nieco uwagi, ma za to wiele wspólnego z epidemią. Nie, nie idzie o dzisiejszą pandemię koronawirusa, nie chodzi też o „czarną śmierć", która siała spustoszenie w XIV wieku, czy „hiszpankę", która zaatakowała glob pod koniec I wojny światowej.

I

Epidemia, o której mowa, dotknęła mieszkańców jednej tylko części miasta – Szopienic, dzielnicy Katowic. Najbardziej ucierpiały dzieci, „ołowiki". „Ołowiane dzieci" – taki tytuł nosi książka napisana przez Michała Jędrykę, jej tematem jest dramat ludzi, którzy mieszkali w pobliżu szopienickiej huty cynku (później – Huty Metali Nieżelaznych). Dzieci znikały wówczas z szopienickich klas szkolnych niemal jak w filmie „Indiana Jones i Świątynia Zagłady". Tyle że nie były porywane, by pracować w kamieniołomach dla złej bogini Kali. Nie, po prostu (po prostu...) traciły zdrowie, a często i życie, zarażone ołowicą. Niekiedy trafiały do prewentorium, czasem odchodziły na zawsze. Ktoś zapyta, czy starano się chociażby tylko ograniczyć emisję szkodliwych substancji. Ano tak, jakieś działania dawały się zauważyć. Tyle że, pozorne. Ot, atrapy filtrów, których widok miał uspokoić zaniepokojonych, cieszyć oko, jak w potiomkinowskich wioskach. Aha, i jeszcze mleko, którym pojono pracowników huty, a które (do 9. roku życia mieszkałem 200 metrów od tej huty, potem dopiero rodzice przeprowadzili się do Załęża, to coś o tym wiem) wmuszano w dzieci. Wierzono wtedy (może nawet naukowo wierzono) w to, że mleko jest odtrutką na ołowicowe dolegliwości najmłodszych, w rzeczywistości, jak miało się okazać znacznie później, mleko utrwalało obecność szkodliwych substancji w organizmie. Nigdy chyba przekonanie o dobroczynnym wpływie mleka nie dawało tak paradoksalnych rezultatów. Dobrze, że billboardy promujące slogan – „Pij mleko, będziesz wielki/wielka", pojawiły się dziesięciolecia później. O tym wszystkim rozmawiano na spotkaniu w szopienickim Domu Kultury w połowie września tego roku, okazją była (mocno spóźniona) promocja wspomnianej książki Jędryki, która ukazała się wiele miesięcy wcześniej. W jakimś sensie powiedzieć można, że wypromowała ją... pandemia (pełny tytuł „Ołowiane dzieci. Zapomniana epidemia"). Wywołała większe zainteresowanie niż tylko książką. Wszystko wskazuje na to, że na podstawie „Ołowianych dzieci" powstanie film. I naprawdę dobrze się zapowiada – mogę o tym coś powiedzieć, bo znam wersje scenariusza. A znam, bo poproszono mnie o konsultacje aspektów socjologicznych tego projektu.

II

Główną bohaterką filmu jest doktor Jolanta Król („Królowa"), lekarka z miejscowej przychodni, która rozpoznała u szopienickich dzieci ołowicę. Diagnoza ta nie była na rękę PRL-owskim decydentom. Wszak byliśmy wówczas, my Polska, w pierwszej dziesiątce światowych potęg przemysłowych, czy coś... Była jednak także, paradoksalnie, ale nie tak bardzo paradoksalnie, jak mogłoby się wielu pięknoduchom zdawać, trudna do przyjęcia dla wielu rodziców chorych dzieci. Huta była ich miejscem pracy, żywicielką... Zaangażowanie doktor Król w ratowanie dzieci, nie pozostało niezauważone, i nie pozostało bez konsekwencji. Także dla niej. Spowodowało, że nie pozwolono jej obronić doktoratu. Lekarka pozostała doktorem („doktórką") dla pacjentów – dopiero w roku 2021 Uniwersytet Śląski uhonorował ją doktoratem honoris causa. To doktorat nie za osiągnięcia medyczne, to nagroda za odwagę, za determinację w przeciwstawieniu się nie tylko władzy, ale i społecznemu oporowi, bo nonkonformizm rzadko spotyka się z powszechnym aplauzem – bo prawda wyzwala, ale wcale nie od razu. I nie bezboleśnie.

III

Napisałem, że „nonkonformizm rzadko spotyka się z powszechnym aplauzem", a w zasadzie powinienem napisać, że prawdziwy nonkonformizm z aplauzem spotyka się bardzo rzadko. Zapyta ktoś, czy w takim razie – obok prawdziwego – dostrzegam jakiś inny nonkonformizm. Otóż, tak. Dzisiaj często ogląda się pajaców, obnoszących się swoim męczeństwem, które dokonuje się na pluszowych krzyżach. Stoją za nimi murem liczni wielbiciele i niemniej liczne wielbicielki. No cóż, skłonny jestem w takiej sytuacji przyjąć, że ów prawdziwy, nie teflonowy, ale właśnie prawdziwy nonkonformizm jest współcześnie postawą niezwykle rzadką, bo charakteryzuje się tym, że pozostaje na długo (z opcją – na zawsze) marginalizowany, bądź po prostu współczesnym nieznany, a trzeba brać pod uwagę i taką możliwość, iż pozostanie zapoznany przez kolejne pokolenia. Z nonkonformizmem mamy do czynienia wówczas, gdy płaci zań nonkonformista/nonkonformistka, nie zaś wtedy, gdy płacą nonkonformiście/nonkonformistce. I jeszcze jedno. W jakimś sensie nonkonformista – jak w „Murach" Jacka Kaczmarskiego – pozostaje sam. W każdym razie przyjąć możemy, że tłum nonkonformistów – to oksymoron. Podobnie jak popularny nonkonformista. Warto o tym przypominać i warto o tym pamiętać, gdy wszechobecna popkultura produkuje takie fantomy na pęczki. A dla naiwnych opakowuje je tak efektownie – że wreszcie wydają się bardziej prawdziwe niż rzeczywisty nonkonformizm.

IV

„My, Polacy często uważamy się za nonkonformistów. Tymczasem nasza polityczna kultura to nie tyle nonkonformizm, co raczej – pozornie do niego podobna, jednak kolektywna, kultura trwania w zbiorowym oporze. Mamy dużą zdolność masowego sprzeciwu wobec władzy obcej albo przynajmniej odrzucanej w naszym otoczeniu. Ale i to łatwo zmienia się w uległość wobec ośrodka, który narzuci się jako przywództwo takiego zbiorowego oporu. Gorzej wypadamy, gdy trzeba w małym gronie czy tym bardziej indywidualnie, konsekwentnie przeciwstawić się nie władzy, ale napierającym nastrojom i poglądom społecznym" (Marek Jurek, „100 godzin samotności albo rewolucja październikowa nad Wisłą").

No cóż, potraktujmy tę jakżeż nieprzychylną dobremu samopoczuciu Polek i Polaków diagnozę jako „materiał do przemyślenia" – jakby powiedział niezapomniany Stirlitz z „Siedemnastu mgnień wiosny"... ◢

Powrót dzwonów

Kościoły katolickie w kilku parafiach diecezji ostrawsko-opawskiej, w tym w Trzanowicach, Dąbrowie i Wierzniowicach, odzyskają dzwony zarekwirowane przez nazistowskie Niemcy w czasie drugiej wojny światowej. Rozpoczyna się „wielki powrót dzwonów" z niemieckiej diecezji Rottenburg-Stuttgart. Biskup Gebhart Fürst kazał sprawdzić wszystkie dzwony na terenie diecezji. Impulsem było odnalezienie przed dziesięciu laty dzwonu pochodzącego z Gorzowa Śląskiego. Natrafiono na dziesiątki zarekwirowanych sztuk. Wrócą one do parafii w Polsce i Czechach.

– Do diecezji ostrawsko-opawskiej zostanie przywiezionych sześć dzwonów w ramach projektu „Dzwony pokoju dla Europy". Pierwszy z nich otrzyma parafia w Píšťu w regionie hulczyńskim. W 1649 roku został odlany w Opawie – poinformował rzecznik diecezji Pavel Siuda. Kolejne trafią do parafii w Třebomiu, Oldřišovie, Dąbrowie, Trzanowicach i Wierzniowicach.

Biskup Fürst obiecał, że niemieckie parafie, które oddadzą dzwony, otrzymają nowe, z reliefem dwóch gołębi pokoju, łacińską modlitwą i 12 gwiazdami będącymi symbolem zjednoczonej Europy. **(dc)**

REKLAMA

DZIAŁALNOŚĆ POSŁÓW „PIRÁTŮ" I „STAROSTŮ" W KADENCJI 2017–2021 NA RZECZ MNIEJSZOŚCI POLSKIEJ:

- dwukrotne przedstawienie wniosku, który by podniósł dotacje na media i działalność kulturalną mniejszości narodowych
- poparcie wniosku, który umożliwiłby prowadzenia ceremonii ślubnej w języku ojczystym – np. polskim
- mocne zaangażowanie się w sprawie utrzymania lokalu Polskiej Szkoły w Pradze
- poseł Piratów Lukáš Černohorský prowadził Komisję Śledczą w sprawie przejęcia Kopalni Ostrawsko-Karwińskich
- zaangażowanie w związku z projektem budowy Kolei Dużych Prędkości pomiędzy Ostrawą a Katowicami

W IZBIE POSELSKIEJ W KADENCJI 2021–2024 „PIRÁTI" I „STAROSTOVÉ" MAJĄ NASTĘPUJĄCE PRIORYTETY:

- modernizację szkolnictwa, zwiększenie atrakcyjności nauki, wspieranie polskiego szkolnictwa na Zaolziu
- efektywne kroki przeciwko pandemii, zwiększenie dostępności opieki lekarskiej, zniesienie biurokracji
- stabilizację budżetu państwa wg planu finansowego, uproszczenie prowadzenia przedsiębiorstw
- cyfryzacja państwa, profesjonalizacja urzędów, efektywna walka z korupcją
- utrzymanie odpowiednich emerytur, dostępność informacji o wysokości przyszłej emerytury
- czystsze środowisko, globalna współpraca w sprawie ochrony klimatycznej

LUKÁŠ ČERNOHORSKÝ
poseł Piratów

ZAWALCZYMY O PRZYSZŁOŚĆ ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO W PARLAMENCIE

NA KOALICJĘ "PIRÁTŮ" I "STAROSTŮ" ZAGŁOSUJĄ:

Halina Sikora – fotografka z Czeskiego Cieszyna / **Darek Jedzok** – felietonista, poeta i tłumacz z Hawierzowa / **Tomasz Chorzempa** – specjalista IT z Karwiny / **Janusz Konieczny** – analityk Klubu Poselskiego Piratów z Wędryni / **Eduard Wałoszek** – doradca techniczny z Czeskiego Cieszyna / **Ilona Hudeczek** – nauczycielka z Trzyńca / **David Witosz** – wiceburmistrz Morawskiej Ostrawy i Przywozu / **Leszek Kotula** – przedsiębiorca z Cierlicka / **Bogdan Mruzek** – manażer w korporacji z Łomnej / **Adam Wantulok** – referent ds handlowych z Cierlicka / **Joanna Hyrnik** – przedsiębiorca z Bystrzycy / **Damian Wałoszek** – student z Czeskiego Cieszyna

JAN LIPNER
wójt Suchej Górnej

UWAGA NA NIEPRAWDZIWE KONSPIRACYJNE WIADOMOŚCI ANONIMOWO WYSYŁANE DROGĄ ELEKTRONICZNĄ ATAKUJĄCE KOALICJĘ
(patrz na www.pirati.cz/hoax)

PIRÁTI A STAROSTOVÉ

ZADAVATEL I ZPRACOVATEL: PIRÁTI A STAROSTOVÉ

Gł-580

Roman Strzondała: »Będę bronił interesów Zaolzia w Pradze«

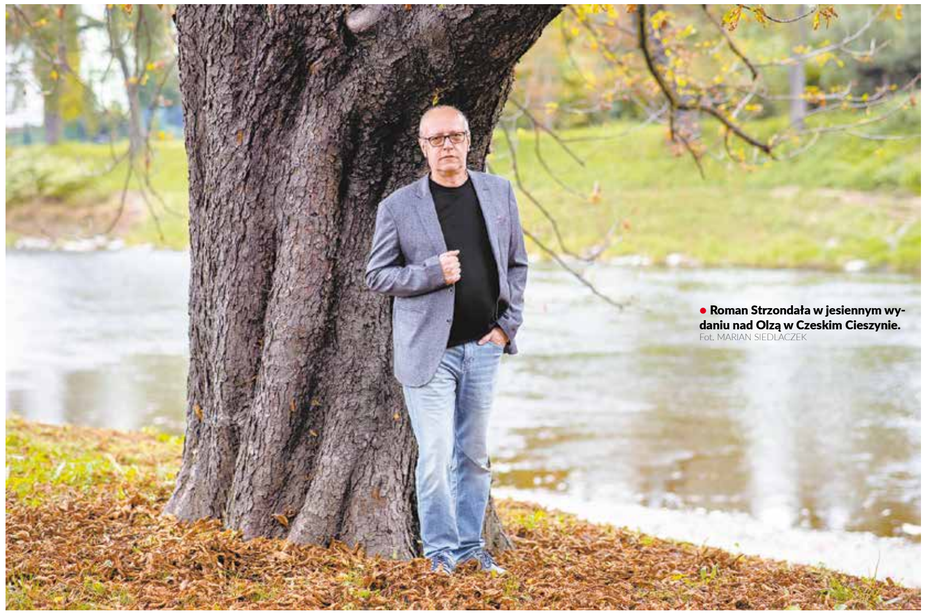

Roman Strzondała w jesiennym wydaniu nad Olzą w Czeskim Cieszynie.
Fot. MARIAN SIEDLACZEK

Jest pan członkiem wojewódzkiej komisji ds. mniejszości narodowych. Dlaczego praca w niej jest tak ważna?

– Niestety, większość członków komisji ma znikomą wiedzę na temat mniejszości narodowych. Z tego powodu pewnych spraw na jej posiedzeniach nawet nie warto otwierać. Na pewno jednak trzeba pilnować programu dotacyjnego województwa. W tym roku przez pomyłkę zostało odrzuconych pięć projektów, które spełniały wszystkie warunki. Bez interwencji Haliny Szczotki i mojej polskie organizacje nie otrzymałyby dofinansowania na corocznie organizowane wydarzenia. Tak, jak popieram nasze sprawy i walczę o nie w Ostrawie, będę w przypadku uzyskania mandatu pracował dla Zaolzia również w Pradze.

Z zawodu jest pan astrofizykiem. Co uważa pan za najważniejsze osiągnięcie w swojej karierze?

– Dodam najpierw, że jestem również wykładowcą. Jako pracownik naukowy Uniwersytetu Masaryka w Brnie brałem udział w zakładaniu i rozwijaniu Uniwersytetu Śląskiego w Opawie. Powołanie do życia nowego uniwersytetu zdarza się „raz na sto lat", a ten, przy którego powstaniu aktywnie pracowałem, obchodzi w tym roku już 30 lat swego istnienia. Za swój sukces uważam napisanie i wydanie pierwszego skryptu naukowego, pierwsze obronione prace dyplomowe studentów, pierwszych absolwentów, którzy kontynuowali edukację na studiach doktoranckich. Na polu pracy naukowej były to, oczywiście, publikacje w prestiżowych czasopismach i ich późniejsze cytowanie.

Jestem również zapalonym popularyzatorem nauki, szczególnie astronomii i astronautyki. Pierwsze artykuły o astronomii publikowałem w „Ogniwie", jeszcze jako uczeń Polskiego Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Orłowej. W przeszłości pisałem również do „Głosu" i „Naszej Gazetki". Teraz współpracuję z portalem Zwrot.cz.

Które kwestie dotyczące polskiej mniejszości uważa pan za najważniejsze? Czego konkretnie chciałby pan w Pradze dopilnować?

– Polskość na Zaolziu to dla mnie bez wątpienia sprawa najwyższej wagi. W tym kontekście bardzo ważne jest szkolnictwo i zachowanie możliwości edukacji w języku naszych przodków – w języku ojczystym, w polskim języku. I choć wiem, że można być dobrym Polakiem, a równocześnie nie znać dobrze języka polskiego, to jednak dziwnie się czuję, gdy muszę tłumaczyć „naszemu" człowiekowi, że brunatny to „hniedy". Niestety, nasza mowa potoczna – gwara – przejmuje coraz więcej czechizmów. A zatem utrzymanie szkolnictwa, pozycji i roli Centrum Pedagogicznego dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego w Czeskim Cieszynie, utrzymanie gazetek szkolnych „Jutrzenki" i „Ogniwa", naszej prasy „Głosu" i „Zwrotu", audycji polskich w radiu i telewizji, Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego – to te najistotniejsze sprawy. Trzeba dbać o finansowanie tego wszystkiego, co jeszcze mamy, ubiegać się o dotacje, a w razie potrzeby być przygotowanym, żeby natychmiast interweniować w odpowiednich miejscach.

KARTA DO GŁOSOWANIA
12 Roman Strzondala

Czy nie jest tak, że poseł z jednym głosem i tak nie ma szansy przebicia się w Pradze i załatwienia czegoś dla polskiej mniejszości?

– To prawda. Jestem jednak przekonany, że jeżeli ten jeden głos zyska polityczne poparcie w swojej partii czy koalicji, to później już sprawa wygląda zupełnie inaczej. Chodzi o to, żeby pracować systematycznie, taktycznie i szukać kompromisów, czego rezultatem powinno być uzyskanie dla naszej mniejszości zamierzonych efektów. Moim celem jest na przykład wznowienie inicjatywy przywrócenia nazwy rzece Olzie. Chcę, żeby Olza znowu była Olzą!

Poseł w Pradze może jednak dużo zdziałać, pomagając naszym przedstawicielom i organizacjom. Chodzi o tzw. uchylanie drzwi w ministerstwach i w innych centralnych instytucjach państwowych. Z własnego doświadczenia wiem, jak jest to przydatne. Dzięki przychylności kilku posłów podczas zakładania Uniwersytetu Śląskiego w Opawie zawsze udawało nam się bez problemów dotrzeć do odpowiednich instytucji, co było bardzo ważne.

Jest pan członkiem MK PZKO w Mostach--Szańcach. Co oznacza dla pana członkostwo w tej polskiej organizacji i w czym jest ono wyjątkowe?

– Członkiem PZKO jestem od 1980 roku. W dziewiątej klasie szkoły podstawowej otrzymałem dowód osobisty i legitymację członkowską PZKO. Dowód oznaczał w tym wieku, że jestem już „dorosłym", jednak tylko obywatelem Czechosłowacji. Legitymacja członkowska PZKO oznaczała, że jestem Polakiem, była czymś w rodzaju „polskiego dowodu tożsamości". Pamiętam, że wstęp do Klubu Młodych na dyskotekę był za okazaniem „legitki". Otrzymanie legitymacji PZKO było dla mnie bardzo ważne i do dziś ją mam, dbam o nią i bardzo szanuję. Ostrożnie wkładam do niej corocznie zakupione znaczki członkowskie. Z mojego macierzystego koła PZKO w Karwinie-Frysztacie przeszedłem do koła w Mostach koło Jabłonkowa-Szańcach po to, żeby go wzmocnić. Jest to koło mało liczebne i byłoby szkoda, gdyby zanikło. I chociaż utarło się powiedzenie „od Bogumina po Mosty", ja zawsze dodaję „po Mosty-Szańce". Zależy mi na tym, żeby koło na Szańcach pozostało tym najdalej wysuniętym na wschód ogniwem Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego. Dawniej trudno było podróżować, dlatego bardzo popularne były wycieczki autokarowe, które organizowały poszczególne koła PZKO. Dzięki nim bardzo dobrze poznałem Warszawę. Z Pragą zaznajomiłem się dopiero później. Chcę przez to powiedzieć, że PZKO było dla mnie chyba jedynym (poza szkołą i biblioteką) połączeniem z Polską i polskością. Teraz żyjemy już w innych czasach i pojawiły się inne możliwości. Niemniej legitymacja PZKO to taka Karta Zaolziaka, która oznacza przywiązanie do naszej ziemi ojczystej, do Zaolzia. Zaolzie zaś, to zanikające kopalnie i hałdy, huta, Olza, góry i doliny, kwiaty, łąki i lasy, a nad tym wszystkim piękno harmonii sklepienia niebieskiego. Tak, jak warto posiadać Kartę Polaka (której niestety jeszcze nie mam, ale wkrótce to się – mam nadzieję – zmieni), tak warto być członkiem PZKO i posiadać taką właśnie Kartę Zaolziaka.

Tak więc, jak popieram nasze sprawy i walczę o nie w Ostrawie, będę w przypadku uzyskania mandatu pracował dla Zaolzia również w Pradze. Dlatego zwracam się z prośbą do wszystkich naszych wyborców o głos preferencyjny. Proszę o zagłosowanie na listę numer 13 koalicji SPOLU i oddanie głosu preferencyjnego – zaznaczenie mojej 12. pozycji. Dziękuję.

●●●

Polskość na Zaolziu to dla mnie bez wątpienia sprawa najwyższej wagi

Artykuł sponsorowany Gł-579

W kotle historii
Piątek 1 października, godz. 15.25

TVP POLONIA

PIĄTEK 1 PAŹDZIERNIKA

6.00 Polonia 24 **6.30** Leśniczówka (s.) **7.00** Wojciech Cejrowski - boso przez świat. Peru **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.50** Pytanie na śniadanie **11.20** Co na obiad? Polędwiczki wieprzowe **11.30** Na sygnale. Nie chcę cię (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** Australia Express **12.35** M jak miłość (s.) **14.20** Film dokumentalny **15.10** „Ja to mam szczęście!" **15.25** W kotle historii. Izabela Czartoryska. Maskarady i pamiątki **15.55** Bajki naszych rodziców. Przygody Bolka i Lolka **16.15** Bajki naszych rodziców. Dziwne przygody Koziołka Matołka **16.30** Rodzinka.pl (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Polonia jest kobietą **17.50** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **18.20** Na sygnale. Nie chcę cię (s.) **18.50** Przystanek Ameryka **19.10** Olá Polônia **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.15** Na dobre i na złe (s.) **21.10** Kabaret. Super Show Dwójki 2 **22.05** Polonia 24 **22.35** Polskie drogi. Najspokojniejsze miejsce na świecie **0.05** Focus on Poland.

SOBOTA 2 PAŹDZIERNIKA

6.00 Polonia 24 **6.30** Australia Express **6.50** Turystyczna jazda. Iwonicz-Zdrój 2021 **7.05** Giganci historii. Stosunki polsko-węgierskie na przestrzeni dziejów **7.55** Pytanie na śniadanie **11.25** Samochodzik i templariusze. Podziemny labirynt **12.35** Na dobre i na złe (s.) **13.30** The Voice Kids 4. Przesłuchania w ciemno **15.40** Tylko jeden skecz. „Wizyta rodziców" - Kabaret Moralnego Niepokoju **16.00** Kulturalni PL **17.00** Teleexpress **17.20** M jak miłość (s.) **18.10** Szansa na sukces. Eurowizja Junior 2021 **19.05** Zoom Polonii **19.10** Paryż. Śladami Chopina **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Stulecie Winnych 3 **21.15** Pułapka **23.15** Muzyka, taniec, zabawa.

NIEDZIELA 3 PAŹDZIERNIKA

6.00 Hity wszech czasów **7.00** Czterdziestolatek (s.) **7.55** Pytanie na śniadanie **11.05** Zoom Polonii **11.10** Pasterz. Pożegnanie **11.25** Ziarno. Skarb **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **13.00** Transmisja mszy świętej **14.15** Czterdziestolatek (s.) **15.10** Gwiazdozbiór TVP Rozrywka. Alicja Majewska **15.40** Powroty **16.05** Leśniczówka (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** M jak miłość (s.) **18.15** Debata Polonia 24 **18.45** Zoom Polonii **18.50** Kabaretowe Naj. Legenda kabaretu - Edward Dziewoński **19.10** Lajk! **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Blondynka 9 (s.) **21.15** Miasto 44 **23.20** Niedziela z... Ryszardem Karczykowskim.

PONIEDZIAŁEK 4 PAŹDZIERNIKA

6.00 Słownik polsko@polski **6.30** Święto Kościoła w środku Polski **6.50** Rok 1981. Kalendarium **7.00** W kotle historii. Pokój toruński. Z Malborka do Królewca **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.15** Co na obiad? Zupa z dyni **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** W obiektywie Polonii. Wschód **12.35** Stulecie Winnych 3 **13.25** Blondynka 9 (s.) **14.20** Kulturalni PL **15.20** Okrasa łamie przepisy (mag.) **15.50** Ugotuj nam bajkę. Piękna i Bestia **16.05** Figu Migu. Pod poduszką **16.15** Wieczór z Wiadomirkiem. Charlie Chaplin **16.30** Rodzinka.pl (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Słownik polsko@polski **17.50** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **18.20** Barwy szczęścia (s.) **18.55** Przystanek emigracja **19.20** Polacy światu. Karol Olszewski **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Zniewolona **22.05** Polonia 24 **22.35** Niewidoma Matka niewidomych **23.30** Rodzinka.pl (s.).

WTOREK 5 PAŹDZIERNIKA

6.00 Polonia 24 **6.30** Pożyteczni.pl **7.00** Okrasa łamie przepisy. Podlaskie pierogi z serem **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.50** Pytanie na śniadanie **11.15** Co na obiad? Comber jagnięcy z kaszotto **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** Polonia jest kobietą **12.45** Polskie drogi. Najspokojniejsze miejsce na świecie **14.15** Giganci historii. Zakon krzyżacki **15.00** Przystanek Historia **15.20** Smaki świata - pośród mórz **15.50** Przyjaciele Misia i Margolci **16.15** Zwierzaki Czytaki: Izolator dźwięku **16.30** Rodzinka.pl (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Przystanek Zaolzie **17.40** Mój czas. Mariusz Wilczyński **17.50** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **18.20** Barwy szczęścia (s.) **18.50** Nad Niemnem **19.10** Studio Lwów **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Ojciec Mateusz 4 (s.) **22.05** Polonia 24 **22.35** Festiwal Niepokorni Niezłomni Wyklęci. Gala zamknięcia 2021 **23.35** Rodzinka.pl (s.).

ŚRODA 6 PAŹDZIERNIKA

6.00 Polonia 24 **6.30** Korona królów **7.00** Rączka gotuje **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.15** Co na obiad? Jesienny gulasz **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** Nad Niemnem **12.35** Ojciec Mateusz 4 (s.) **14.25** Festiwal Niepokorni Niezłomni Wyklęci. Gala zamknięcia 2021 **15.20** Kuchnia polskich Żydów. Rozbiory **15.50** Animowanki: Agatka **16.10** Nela Mała Reporterka. W poszukiwaniu kangurów **16.30** Rodzinka.pl (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Polsko-rumuńska Bukowina **17.50** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **18.20** Barwy szczęścia (s.) **18.50** Kierunek Zachód **19.10** Magazyn z Wysp **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Ranczo 6. Poród amatorski **22.05** Polonia 24 **22.35** Magazyn Ekspresu Reporterów **23.30** Rodzinka.pl. Sprzedane (s.) **0.00** Focus on Poland.

CZWARTEK 7 PAŹDZIERNIKA

6.00 Polonia 24 **6.30** Korona królów **7.00** Kuchnia polskich Żydów. Rozbiory. Sztetle i fortuny **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.50** Pytanie na śniadanie **11.20** Co na obiad? Pierś z kaczki **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** Studio Lwów **12.35** Ranczo 6. Poród amatorski **13.25** Ranczo 7. Wielbicielka z Warszawy **14.20** Bitwa niemeńska 1920 **15.20** Wojciech Cejrowski - boso przez świat. Peru **15.50** Al-chemik. Pachnidła **16.05** Szkoła z Kleksem Bystrzakiem **16.15** Licz na Wiktora. Liczba 18 **16.20** Halo halo!. Gra w słówka **16.30** Rodzinka.pl (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Stacja innowacja **17.40** Zaginione skarby. Sztandar szwoleżerów **17.50** Gra słów. Krzyżówka **18.20** Barwy szczęścia (s.) **18.50** Wilnoteka **19.10** W obiektywie Polonii. Wschód **19.30** Wiadomości, sort, pogoda **20.20** Uwikłani. Joanna - na tropie zbrodni **21.10** Miasto skarbów. Cezanne **22.05** Polonia 24 **22.35** Bitwa niemeńska 1920 **23.40** „Ja to mam szczęście!" - ulubione skecze.

Uwaga, atrakcyjny konkurs!

Już po raz czwarty portal IDA razem z Fundacją „Pomoc Polakom na Wschodzie" organizują konkurs zachęcający Polaków do pokazania swoich rodzinnych pamiątek i spisania losów przodków. To okazja do podzielenia się historią własnej rodziny i pokazania, jak losy jednostek łączą się z historią narodu, współtworząc tym samym dzieje Polski.

Poprzednie edycje konkursu „Opowiedz mi o Polsce – historie rodzinne" przypomniały dramatyczne losy żołnierzy spod Monte Cassino, zesłańców syberyjskich i więźniów obozów koncentracyjnych oraz – równie ciekawe – sceny z życia XIX i XX wiecznych kresowych miast i wsi.

Również w tym roku organizatorzy zachęcają do przejrzenia strychów i najgłębszych szuflad w poszukiwaniu pamiątek po bliskich. Niemal każda rodzina przechowuje przedmioty dokumentujące przeszłość przodków – przypominające wydarzenia, w których brali oni udział. Wydarzenia te są chwilami ważnymi zarówno dla naszych rodzin, jak i całego narodu polskiego. Stare fotografie, listy, wiekowe dokumenty i przedmioty codziennego użytku, mające już dzisiaj jedynie sentymentalną wartość – one wszystkie niosą ze sobą historie, które warto opisać i wysłać na konkurs portalu IDA.

● **Grafika 4. edycji konkursu.** Fot. ARC

Konkurs skierowany jest do wszystkich przedstawicieli polskich środowisk działających poza granicami Polski. Przeprowadzany jest w dwóch kategoriach wiekowych: dzieci i młodzież do 18. roku życia oraz osoby dorosłe. Aby wziąć w nim udział należy przede wszystkim znaleźć w rodzinnych archiwach pamiątki związane z Polską, jej kulturą, historią, drogą do niepodległości lub walką o wolność ojczyzny. Potem trzeba zrobić im zdjęcia i opisać rodzinne skarby, opowiedzieć związane z nimi historie. Odpowiedzieć na pytania: Skąd się wzięły? Do kogo należały? Jak wiele znaczą dla Was i Waszych bliskich? Potem wystarczy już zebrać opracowane materiały (zdjęcia oraz teksty) i osobisty reportaż historyczny jest gotowy.

Na portalu IDA, w zakładce „Konkurs" znajdziecie wpis „Opowiedz mi o Polsce – Historie rodzinne 2021", a w nim załączniki niezbędne do wzięcia udziału w zabawie: kwestionariusz, zgodę rodziców (dla osób niepełnoletnich) oraz szczegółowy regulamin. Pracę konkursową razem z wypełnionym kwestionariuszem i zgodą rodziców (w przypadku dzieci i młodzieży) należy wysłać na adres: konkurs@ida.pol.org.pl.

Najlepsze historie rodzinne zostaną nagrodzone czytnikami książek elektronicznych, zegarkami smartwatch, książkami i grami planszowymi. Konkurs trwa do 28 listopada 2021 r. Ogłoszenie wyników nastąpi 13 grudnia 2021 r.

Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie"

Muzeum wieszcza

W 2021 r. Muzeum Adama Mickiewicza w Wilnie obchodzi 110. rocznicę powstania. Muzeum przy ul. Bernardyńskiej 11 przyjmuje zwiedzających już od ponad wieku.

Z okazji urodzin pracownicy placówki zorganizowali Środę Literacką pt. „Kilka odsłon z dziejów Muzeum Adama Mickiewicza". Spotkanie, które odbyło się 22 września, poprowadzili Rimantas Šalna, były wieloletni dyrektor placówki, oraz Alicja Dzisiewicz, kustosz, autorka licznych publikacji poświęconych tematyce mickiewiczowskiej. Goście wydarzenia poznali wiele, dotychczas mało znanych faktów dotyczących historii powstawania wileńskiego muzeum. Przy dawnym zaułku Bernardyńskim wieszcz mieszkał od Wielkanocy do czerwca 1822 r., gdy przygotowywał do druku poemat „Grażyna".

Za datę założenia placówki uważany jest dzień 23 września 1911. Właśnie wtedy pojawiła się pierwsza wzmianka o jego założycielu. – 23 września 1911 r. wileński „Tygodnik Ilustrowany" opublikował artykuł, w którym przedstawił Jana Konrada Obsta, śpiewaka operowego, dziennikarza, redaktora pisma „Kwartalnik Litewski", oraz jego żonę Różę. Małżeństwo właśnie przeprowadziło się z Petersburga do Wilna. Kilka lat wcześniej para kupiła dom przy ul. Bernardyńskiej 11, gdzie według wileńskiej legendy Adam Mickiewicz mieszkał i przygotowywał do druku „Grażynę". W pokoju Mickiewicza pod tapetą Obst znalazł potwierdzenie tej legendy – tablicę pamiątkową: „Tu pisana Grażyna / 1822". Obst twierdził, że obecnie „przygotowuje się" tu Muzeum Adama Mickiewicza" – opowiadała Alicja Dzisiewicz.

● **W okresie poprzedzającym pandemię wileńskie muzeum Adama Mickiewicza co roku odwiedzały tysiące osób.** Fot. MARIAN PALUSZKIEWICZ

Rodzina Obstów przywiozła do Wilna kolekcję cennych książek, mebli, dywanów, obrazów, dokumentów z powstania w 1863 r. i wiele innych przedmiotów, które rozmieściła na drugim piętrze – w prywatnych pokojach Obstów. Zgromadzone w rodzinnej kolekcji portrety, litografie i inne przedmioty związane ze słynnym poetą i jego dziełami stały się częścią ekspozycji nowo otwartego Muzeum Adama Mickiewicza.

Po 27 latach pobytu w Wilnie rodzina Obstów postanowiła przenieść się do kupionego majątku w Rubnie. 19 stycznia 1938 r. Obst podpisał „Akt darowizny" – przekazał budynek przy ul. Bernardyńskiej 11, z muzeum i eksponatami, na rzecz Uniwersytetu Stefana Batorego. W niespełna rok od chwili podpisania dokumentu przez Obsta wybuchła druga wojna światowa. Ekspozycja została częściowo rozgrabiona, część pamiątek jednak udało się zachować, została przechowana przez pracowników uniwersytetu. Muzeum zostało odnowione i ponownie otwarte w setną rocznicę śmierci poety, w 1955 r. dzięki staraniom profesora Uniwersytetu Wileńskiego, Lwa Władymirowa, rektora Jonasa Buczasa i prof. Czesława Kudaby.

„Kurier Wileński"/LITWA

SPORT

WOJCIECH NOWICKI, MISTRZ OLIMPIJSKI Z TOKIO, DLA »GŁOSU«:

Zdrowie to podstawa

Z Białegostoku do Ostrowi Mazowieckiej to niespełna godzina jazdy samochodem, a dokładnie 104 km. 82,52 m to z kolei rekord życiowy Wojciecha Nowickiego, mistrza olimpijskiego z Tokio w rzucie młotem. Ten wynik zapewnił pochodzącemu z Białegostoku młociarzowi sportową nieśmiertelność. W wywiadzie dla „Głosu" przeprowadzonym podczas XX Światowych Letnich Igrzysk Polonijnych polski mistrz nie ukrywał, że cieszy się z tego, że to już koniec wyczerpującego, ale pięknego sezonu.

Janusz Bittmar

Wróciłeś akurat z mityngu w Nairobi. I od razu organizatorzy ze Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" zaprosili cię na uroczyste otwarcie lekkoatletycznej części Światowych Letnich Igrzysk Polonijnych, na odnowionym stadionie w Ostrowi Mazowieckiej. Po długim czasie to ty jesteś w roli widza, a nie zawodnika...

– Dokładnie. W sobotę wystartowałem w Kenii, w ramach wieńczącego sezon mityngu z cyklu World Athletics Continental Tour Gold. W swoim ostatnim starcie w tym roku zająłem drugie miejsce, przegrywając tylko z moim kolegą z kadry, Pawłem Fajdkiem. Z wielką przyjemnością skorzystałem z zaproszenia do Ostrowi Mazowieckiej, by być tu z wami podczas igrzysk polonijnych. To świetna impreza, wpisująca się również w idee olimpijskie. Ważny jest udział, a nie zwycięstwo. W dodatku zawody odbywają się na odnowionym stadionie, a więc to dla wszystkich podwójna gratka. Bardzo się cieszę, że powstają takie obiekty, że młodzież może ćwiczyć w dużo lepszych warunkach. Uważam, że to przyczyni się do większej promocji sportu, do poprawy aktywności fizycznej dzieci i młodzieży. I w rezultacie będziemy mieli znów świetnych zawodników, mistrzów olimpijskich, świata czy Europy. Lekka atletyka to przecież królowa sportu i zasługuje na dobre traktowanie.

● **Wojciech Nowicki był gościem XX Światowych Letnich Igrzysk Polonijnych.** Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Wracasz jeszcze czasami myślami do igrzysk w Tokio?

– Rzadko. To już dla mnie historia. Piękny, ale zamknięty epizod. Skupiam się na tym, żeby odpocząć, rzetelnie się przygotować do nowego sezonu. Najważniejsze w przyszłym roku będą mistrzostwa świata i Europy. Tam chciałbym pokazać się z jak najlepszej strony. Zresztą na każdych zawodach staram się dać z siebie maksimum. W Tokio wszystko wypaliło idealnie.

Czy tegoroczne igrzyska olimpijskie były najtrudniejszymi w twojej karierze? Pytam w związku z restrykcjami pandemicznymi, które obowiązywały w Tokio. Rozumiem, że nie było łatwo?

– Łatwo z pewnością nie było, ale wszyscy wystartowaliśmy na tych samych, równych warunkach. Nie chciałbym więc swojego występu w Tokio oceniać w kategoriach najtrudniejszego doświadczenia w karierze. Po prostu była to impreza docelowa, najważniejsza w całym sezonie nie tylko dla mnie, ale również dla reszty sportowców. I tak trzeba do tego podchodzić. Jesteśmy zawodowcami i doskonale zdawaliśmy sobie sprawę z tego, w jakich warunkach dane nam będzie walczyć o medale w czasach pandemii koronawirusa. Ja starałem się przygotować do igrzysk jak najlepiej i myślę, że mi się to udało. Wszystko było idealnie poukładane, trafiłem z formą. Ważne, że także technika była stabilna, bo to w rzucie młotem jeden z warunków, żeby osiągnąć sukces. I to się przełożyło na rekord życiowy i złoty medal. Chciałbym teraz trochę wyluzować, a potem skupić się już na treningach pod kątem nowego sezonu. Trzeba poprawić pewne szczegóły w technice rzutu i inne sprawy na bieżąco. Oczywiście pod warunkiem, że zdrowie będzie tak dopisywało, jak do tej pory. Zdrowie to podstawa.

Rzut młotem to techniczna, efektowna dyscyplina lekkoatletyczna. Powiedz, czy na przestrzeni twojej kariery obserwujesz jakieś zmiany? Owszem, młot waży wciąż tyle samo, ale czym jeszcze potrafi zaskoczyć ta konkurencja?

– Jeżeli chodzi o parametry, to młot jest wciąż taki sam. Jedyne, co mogę powiedzieć ze swojej strony, to że cały czas staram się udoskonalać swój technikę, wszystko ustawiać pod siebie, pod swoje możliwości, żeby jak najlepiej to wszystko wykorzystać w zawodach. To jest chyba najważniejszy czynnik, żeby wygrywać, bo jeśli chodzi o siłę, motorykę, to myślę, że jestem już ustabilizowany. Obecnie szlifujemy już tylko detale, ale ważne dla efektu końcowego. Z takimi właśnie detalami zdobyłem w Tokio złoty medal olimpijski. ◢

Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

169

medali (51-65-53) zdobyła na XX Światowych Letnich Igrzyskach Polonijnych reprezentacja Polaków w Republice Czeskiej startująca pod szyldem PTTS „Beskid Śląski". Nasi sportowcy w klasyfikacji medalowej wyprzedzili Litwę i Białoruś. Polonijni sportowcy z całego świata walczyli od 19 do 24 września na arenach w Pułtusku i Ostrowi Mazowieckiej. Organizatorem imprezy było Stowarzyszenie „Wspólnota Polska". **(jb)**

Tygrysy na kolanach, pora na Energię

Powtórka ostatniego finału ekstraligi, ale w ramach fazy zasadniczej Tipsport Ekstraligi, zakończyła się efektowną wygraną Trzyńca. Stalownicy rozbili w Werk Arenie zespół Liberca 7:2. Gwiazdami wtorkowego meczu byli Erik Hrňa i Martin Růžička, ale cała trzyniecka drużyna zagrała rewelacyjnie.

To był zupełnie inny hokej od tego, jaki zaprezentowali Stalownicy w ubiegły piątek w Kladnie. Skuteczny, prawie bezbłędny, podopieczni trenera Václava Varadi po prostu byli głodni zwycięstwa jak lew po długiej sieście. – Pragnęliśmy zrehabilitować się za niewypał z Kladnem. Mecze z Libercem to walka o każdy centymetr lodowiska i cieszę się, że wygraliśmy w tak efektownym stylu – stwierdził zdobywca trzech punktów kanadyjskich w tym spotkaniu, napastnik Erik Hrňa.

● **To był najlepszy mecz Stalowników w tym sezonie.** Fot. ZENON KISZA

W tabeli Stalownicy przed piątkowym domowym występem z Karlowymi Warami (17.00) zajmują drugie miejsce (16 pkt.). Prowadzi ekipa Mladej Bolesławi (18). **(jb)**

TRZYNIEC – LIBEREC 7:2

Tercje: 1:1, 4:1, 2:0. **Bramki i asysty**: 20. Marinčin (A. Nestrašil), 24. Martin Růžička, 29. M. Kovařčík (O. Kovařčík), 31. Marcinko (Hrňa, Šedivý), 36. Martin Růžička (Hrňa), 46. Hrňa (Marcinko, Šedivý), 50. A. Nestrašil (D. Musil) – 12. Záborský (Filippi), 37. Ordoš (A. Najman).
Trzyniec: Mazanec – Kundrátek, D. Musil, Marinčin, M. Doudera, Zahradníček, Jaroměrský, Matyáš – Martin Růžička, P. Vrána, Daňo – O. Kovařčík, M. Kovařčík, A. Nestrašil – Hrňa, Marcinko, Šedivý – Kofroň, Miloš Roman, Hrehorčák.

OFERTA

PIŁKA NOŻNA – FORTUNA LIGA: Karwina – Ml. Bolesław (niedz., 16.00). **FNL**: Trzyniec – V. Žižków (sob., 10.15). **DYWIZJA F:** Rymarzów – Dziećmorowice (sob., 15.00), Opawa B – Hawierzów (niedz., 10.15), Bogumin – Frydlant, Frenszta – Karwina B (niedz., 15.00). **MISTRZOSTWA WOJEWÓDZTWA:** L. Piotrowice – Koberzyce, Slavia Orłowa – Datynie Dolne, Cz. Cieszyn – P. Polom (sob., 15.00). **IA KLASA – gr. B:** Jabłonków – Jistebnik, Stonawa – Bystrzyca (sob., 15.00), Olbrachcice – Rzepiszcze, Śmiłowice – Dobra (niedz., 15.00). **IB KLASA – gr. C:** Wędrynia – Sucha Górna, Mosty k. J. – Sedliszcze, Gnojnik – Baszka, Oldrzychowice – Starzicz (sob., 15.00), Raszkowice – Nydek, L. Piotrowice B – Pietwałd, I. Piotrowice – Wierzniowice (niedz., 15.00). **MP KARWIŃSKIEGO:** Dąbrowa – Cierlicko, Sj Pietwałd – B. Rychwałd, V. Bogumin – F. Orłowa, Żuków Górny – L. Łąki (sob., 15.30), Hawierzów B – Sn Hawierzów (niedz., 13.00), G. Błędowice – G. Hawierzów (niedz., 15.30). **MP FRYDEK-MISTEK:** Palkowice – Piosek, Hukwaldy – Nawsie (sob., 15.00), Śmiłowice B – Janowice (niedz., 10.00), Niebory – Chlebowice, Gródek – Toszonowice, Bukowiec – Milików (niedz., 15.00).
HOKEJ NA LODZIE – TIPSPORT EKSTRALIGA: Trzyniec – Karlowe Wary (dziś, 17.00), Trzyniec – Zlin (niedz., 17.00). **CHANCE LIGA**: Hawierzów – Frydek-Mistek (sob., 17.00).
PIŁKA RĘCZNA – STRABAG RAIL EKSTRALIGA MĘŻCZYZN: Zubrzi – Karwina (dziś, 19.15). **(jb)**

INFORMATOR

CO W TEATRZE

SCENA BAJKA – CZ. CIESZYN: Hobbit (1, godz. 17.00; 4, godz. 10.00);
SCENA CZESKA – CZ. CIESZYN: Runners (1 godz. 19.00).

CO W KINACH

CZ. CIESZYN – Central: Piotruś Królik 2 (1, godz. 16.30); Minuta věčnosti (1, godz. 19.00); Marťanské lodě (2, 3, godz. 15.30); Festival pana Ryfkina (2, 3, godz. 17.00); Nie czas umierać (2, 3, godz. 19.00); **TRZYNIEC – Kosmos**: Zbožňovaný (1, godz. 17.30; 4, godz. 20.00); Nie czas umierać (1, 2, godz. 20.00); Krecik (2, godz. 10.00); Rodzinka rządzi (2, godz. 15.00); Minuta věčnosti (2, godz. 17.30); Wilk na 100% (3, godz. 15.00); Zátopek (3, godz. 17.30); Sweat (3, godz. 20.00); Pompeje (4, godz. 17.30); **KARWINA – Centrum**: Kraina smoków (1, godz. 17.15; 3, godz. 15.00); Nie czas umierać (1, 2, godz. 19.30); Wilk na 100% (2, godz. 17.15); Karel (3, godz. 17.15); Minuta věčnosti (3, godz. 20.00); Zbožňovaný (4, godz. 17.15); Legion samobójców (4, godz. 19.30); **HAWIERZÓW – Centrum**: Wilk na 100% (1-3, godz. 17.00); Festiwal pana Ryfkina (1-3, godz. 18.00); Nie czas umierać (1-3, godz. 19.30); Zielony rycerz (4, godz. 17.00, 19.30); Minuta věčnosti (4, godz. 18.00); **CIESZYN – Piast**: Piotruś Pan i Alicja w Krainie Czarów (1-3, godz. 14.30); Nie czas umierać (1-3, godz. 16.30, 19.45).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.30.
POLSKIE AUDYCJE: po-pt. godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.
RADIO KATOWICE: „U Polaków za Olzą" – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

BŁĘDOWICE – Kluby Kobiet i Seniora MK PZKO zapraszają na spotkanie 6. 10. o godz. 15.00 do Domu PZKO. W programie legendy polskie: mini-kabaret.
CZ. CIESZYN – Filia Biblioteki Miejskiej przy ul. Havlíčka 6 zaprasza do „Avionu" w czwartek 7. 10. o godz. 17.00 na prelekcję Artura Walczuka pt. „Udział Polskiego Kontyngentu Policyjnego w Misji ONZ w Liberii". Wejściówki 40 koron. Obowiązuje rezerwacja miejsc.
KARWINA-FRYSZTAT – MK PZKO informuje o możliwości zamówienia wysłóżki ze świniobicia – w ofercie: jelita czarne i białe 109 kc/kg, świyczka 159 kc/kg, salceson 159 kc/kg. Zamówienia przyjmujemy do 12. 10. na e-mail: pzkokarwina@pzkokarwina.cz. Odbiór wyrobów 16. 10. w godz. 9.00-12.00 w Domu Polskim.
KARWINA – Oddział Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej zaprasza rodziców z dziećmi do trzeciego roku życia na spotkanie w ramach projektu Bookstart w poniedziałek 4. 10. od godz. 9.00 do budynku biblioteki na Rynku Masaryka w Karwinie-Frysztacie. Wstęp wolny.
▲ Oddział Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej zaprasza na spotkanie z Barbarą Kiczmer w ramach Klubu Dyskusyjnego we wtorek 5. 10. o godz. 17.00 w sali kinowej budynku biblioteki w Karwinie-Mizerowie. Tematem spotkania będzie rodzina zastępcza z punktu widzenia praktyka. Wejściówki w cenie 50 kc prosimy zamawiać pod nr. telefonu 596 312 477 lub 558 849 501.
LUTYNIA DOLNA – MK PZKO zaprasza na uroczystą mszę świętą w intencji śp. księdza Henryka Dziekana oraz koncert pt. „Święto pieśni" z okazji 275. rocznicy wybudowania kościoła św. Jana Chrzciciela, 145. rocznicy poświęcenia wierzniowickiej kaplicy św. Izydora w środę 6. 10. o godz. 17.00 do kościoła parafialnego w Lutyni Dolnej. Wystąpią: zespół wokalny, chór mieszany „Zaolzie" z Orłowej-Lutyni, zespół śpiewaczy „Olzanki" z Polski.
SENIORZY HPC „ZAOLZIE" – Przypominam o akcji „Harcerski znicz" w dniach 1 i 2 listopada. Nasze znicze są do odbioru w sekretariacie Kongresu Polaków przy ul. Grabińskiej w Cz. Cieszynie.
WĘDRYNIA – Zarządy Klubu Seniora i Kobiet MK PZKO zapraszają swoich członków na wycieczkę, w środę 6. 10. do Archeoparku i Domu Rybnego w Kocobędzu. Autobus wyjedzie o godz. 12.30 z końcowej pętli i zatrzymuje na poszczególnych przystankach autobusowych.

OFERTA

PRZECIEKA CI DACH, kapie Ci do domu – zadzwoń: +48 609 852 057. Uszczelniamy wszystkie rodzaje dachów. GŁ-531

WYSTAWY

CZ. CIESZYN, KONGRES POLAKÓW, ul. Grabińska 458/33: do 1. 10. wystawa „Próba buntu. 50. rocznica powstania Klubu Niezależnych MK PZKO w Bystrzycy". Czynna od wtorku do piątku w godz. 8.00-15.00.
CZ. CIESZYN, ZARZĄD GŁÓWNY PZKO, ul. Strzelnicza 28, korytarz wejściowy: do 1. 10. wystawa „Ks. Franciszek Michejda. Prowadził lud do Ziemi Obiecanej". Czynna w godzinach otwarcia budynku.
GALERIA MIASTA TRZYŃCA, DK „Trisia", nám. Svobody 526, Trzyniec: do 28. 10. wystawa Karola Adamusa pt. „Vizuální poezie". Ekspozycja czynna w po-pt: w godz. 9.00-17.00; so i nie: w godz. 14.00-17.00.
MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ i MIASTA TRZYŃCA, DUŻA GALERIA, ul. Frýdecká 387: do 18. 11. wystawa pt. „Historia jednego miasta". Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

ŻYCZENIA

Z okazji zacnego jubileuszu życiowego swemu honorowemu członkowi
panu inż. JANOWI SZNAPCE
najserdeczniejsze życzenia składa Chór Męski „Hejnał-Echo" z Karwiny-Frysztatu. RK-092

Pragnę tą drogą podziękować rodzinie, krewnym, zarządowi MK PZKO w Karwinie-Starym Mieście, sąsiadom, przyjaciołom, znajomym i byłym współpracownikom za liczne życzenia, kwiaty i prezenty, które mi przekazali z okazji moich 90. urodzin. Serdeczne Bóg zapłać!
Inż. Jan Sznapka RK-091

BOGDAN, BOGDAN, BOGDAN
trzymaj się...
tego życzy Ci z całego serca Romek z rodziną. GŁ-599

WSPOMNIENIA

100 lat Ci nie zaspiywómy,
ale ze smutkiem wspominać
bydymy te chwile, jak byłeś między nami.

Dnia 2 października obchodziłby 80. urodziny nasz Ukochany
ANDRZEJ BURY
z Kojkowic
a 1. 10. mija 9 miesięcy od Jego śmierci. Z miłością wspominają: żona, syn i córka z rodzinami. GŁ-585

Dnia 30 września obchodziłby 60. urodziny nasz Drogi
śp. doc. inż. KAROL KLIMEK CSc. MBA
Nie ma Go z nami już 6 lat.
Wspominają i o chwilę wspomnień proszą najbliżsi. GŁ-582

Ciężko się z Tobą żegnało,
jeszcze trudniej bez Ciebie żyć.

Dnia 3 października 2021 minie 7. bolesna rocznica śmierci naszego Kochanego
śp. JANKA KUFY z GRÓNICZKA
z Mostów koło Jabłonkowa
Wszystkim, którzy razem z nami poświęcą Mu chwilę wspomnień, dziękują żona Jana oraz córki z rodzinami. GŁ-584

Dzień z dniem się spotyka,
lata upływają,
lecz serca najbliższych
nie zapominają.

Jutro, 2 października 2021, obchodziłby 100 lat nasz Kochany Tata, Dziadek, Pradziadek
śp. KAROL LAJCZYK
z Łąk
O modlitwę i chwilę wspomnień proszą synowie Zbyszek i Henio z rodzinami. RK-090

Lecz moim szczęściem być blisko Boga
Psalm 73,28
Wczoraj, 30 września 2021, minęła 1. rocznica, kiedy nas opuścił na zawsze nasz Kochany Mąż, Tatuś, Dziadek, Teść, Wujek, Szwagier, Kuzyn, Przyjaciel i Sąsiad
śp. PAWEŁ MAZUR
z Oldrzychowic
Z miłością, szacunkiem i wdzięcznością wspominają żona i synowie z rodzinami. GŁ-581

Kto w sercu żyje, nie umiera.
Jutro, 2 października, minie 6. rocznica śmierci naszego Drogiego Męża, Ojca i Dziadka
śp. ANTONIEGO SAMCA
z Mostów k. Jabłonkowa
O chwilę wspomnień i cichą modlitwę proszą najbliżsi. GŁ-583

Dnia 29 września minęło dwadzieścia jeden lat od śmierci naszego Kochanego Męża i Ojca
TADEUSZA SZYNDERA
który w sierpniu br. obchodziłby swoje 70. urodziny
O chwilę wspomnień proszą żona i synowie z rodzinami. GŁ-575

„Głos" jest finansowany ze środków Ministerstwa Kultury RC, Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, a także z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu „Polonia i Polacy za Granicą 2021" za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie" i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska"

„Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów".

Głos – GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu", ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Witold Kożdoń, kozdon@glos.live • Szymon Brandys, brandys@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratorom prowadzi Česká pošta, s.p., oddělení periodického tisku, Olšanská 38-9, 225 99 Praha 3. Zamówienia: www.periodik.cz, e-mail: postabo.prstc@cpost.cz • Reklamacje tel. 800 300 302 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK CR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos" należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS

Filia Biblioteki Miejskiej przy ul. Havlíčka 6 w Czeskim Cieszynie zaprasza w sobotę 2 października w godz. 8.00–12.00 na darmowy kiermasz książek pt. „Zabierz mnie do domu!".

Październikowe spotkanie MUR u odbędzie się w środę 6. 10. o godz. 17.00 w „Dziupli" w Czeskim Cieszynie. Wykład zatytułowany – „Rozczarowany »pokątną mieściną« – czyli Julian Przyboś w Cieszynie" wygłosi Joanna Jurgała-Jureczka.

Teraz więc pozostaje wiara, nadzieja, miłość, te trzy;
lecz z nich największa jest miłość.
1. List św. Pawła do Korytian 13,13
Z miłością i wdzięcznością za życie wspominamy Drogiego naszym sercom Męża, Ojca, Teścia, Dziadka, Wujka i Kolegę
śp. ROBERTA WAŁASKIEGO
z Bystrzycy
Dzisiaj obchodziłby 80. urodziny, a we wrześniu minęła czwarta rocznica Jego śmierci.
Z tęsknotą najbliżsi. GŁ-596

NEKROLOGI

W smutku pogrążeni zawiadamiamy przyjaciół, kolegów i znajomych, że 21. 9. 2021 zmarł po przewlekłej chorobie w wieku 54 lat
śp. MARIAN GODULA
z Hawierzowa-Suchej
Zgodnie z Jego życzeniem pożegnaliśmy Go w gronie najbliższych.
W imieniu zasmuconej rodziny siostra Urszula. GŁ-598

W tej ziemi wyrosłem,
ta ziemia mnie karmiła,
tej ziemi służyłem,
w tej ziemi odpocznę.

W głębokim smutku z bólem w sercu zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 27 września 2021 odszedł od nas w wieku 95 lat nasz Kochany Ojciec, Dziadek, Pradziadek, Teść, i Wujek
śp. inż. KAROL RECMANIK
zamieszkały w Stonawie
Pogrzeb naszego Drogiego Zmarłego odbędzie się w poniedziałek 4 października 2021 o godz. 13.00 z kościoła ewangelickiego w Stonawie.
W smutku pogrążona rodzina. GŁ-589

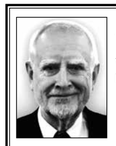

...i będę mieszkał w domu Pańskim na zawsze.
Biblia, Psalm 23
W środę 29 września 2021 pożegnaliśmy w gronie najbliższych
śp. mgr. PIOTRA ŻABIŃSKIEGO
który odszedł od nas na zawsze 27 września 2021 w wieku 84 lat
Chcemy podziękować wszystkim ludziom bliskim Jego sercu, które było otwarte dla każdego, za to, że mógł z nimi dzielić swój los.
Przekazujemy serdeczne podziękowania dla pani doktor Kochowej i pozostałych pracowników Hospicjum we Frydku-Mistku, a także pani doktor Heleny Bednářowej i pani doktor Sułtany Gawlikowej za opieką medyczną i wsparcie podczas długiej choroby.
W smutku pogrążona rodzina. GŁ-595

Droga Heniu, jesteśmy głęboko zasmuceni odejściem Twojego Męża, naszego Nieodżałowanego Przyjaciela
PIOTRA ŻABIŃSKIEGO
Jesteśmy myślami z Tobą i Twoimi córkami, wnuczkami, wnukami i wszystkimi bliskimi.
Koleżanki i Koledzy z MK PZKO w Stonawie. GŁ-586

Wyrazy głębokiego współczucia i żalu dla najbliższej rodziny, a szczególnie żonie PhDr. Henryce Żabińskiej z powodu zgonu Jej Męża
mgr. PIOTRA ŻABIŃSKIEGO
składa Sekcja Kobiet ZG PZKO w Cz. Cieszynie. GŁ-587

Wyrazy szczerego współczucia, głębokiego żalu i słowa otuchy pani Henryce Żabińskiej oraz najbliższej rodzinie z powodu śmierci
MĘŻA
składa zespół „Dziecka ze Stonawy". GŁ-597

Wyrazy głębokiego współczucia Szanownej Pani Jolancie Michałek oraz całej rodzinie z powodu śmierci
OJCA
składają koleżanki, dzieci z przedszkola, uczniowie oraz Koło Macierzy Szkolnej PSP w Stonawie. GŁ-590

PROGRAM TV

PIĄTEK 1 PAŹDZIERNIKA

TVC 1
5.59 Studio 6 **9.05** Programy wyborcze **9.20** Krok od nieba (s.) **10.15** Najlepsze gafy **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Programy wyborcze **14.15** Na tropie **14.40** Reporterzy TVC **15.25** Losy gwiazd **16.20** Łopatologicznie **17.10** AZ kwiz **17.40** Programy wyborcze **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Osada (s.) **21.10** 13. komnata L. Šafářowej **21.40** Wszystko-party **22.30** Zawodowcy (s.) **23.25** Kryminolog (s.) **0.25** AZ kwiz.

TVC 2
5.59 Dzień dobry **8.30** Z kucharzem dookoła świata **9.25** Europejska historia **10.30** Królestwo natury **10.55** Pęd kopyt **11.50** Programy wyborcze **12.10** Afrykańskie pustkowia wzdłuż rzek **13.05** Najbardziej niesamowite mosty na świecie **13.55** Piekło pod powierzchnią **14.40** Wojna nad okopami **15.35** Programy wyborcze **15.50** Guty – kościół po naszymu **16.15** Jeszcze nie kończymy **17.35** Piękne żywe zabytki **18.05** Szpiegostwo na pustkowiach **19.00** Każdy Czech to hodowca **19.10** Heydrich – ostateczne rozwiązanie **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Łowca (film) **21.45** Dzwonnik z Notre Dame (film) **23.45** Dziesięć grzechów (s.).

NOVA
5.55 Śniadanie z TV Nova **8.50** Ulica (s.) **9.50** Pan profesor (s.) **10.55** Łowy **12.00** Południowe wiadomości **12.40** Ogólniak (s.) **14.00** Dowody zbrodni (s.) **15.00** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Łowy **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Policja Modrava (s.) **21.25** Django (film) **0.40** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA
6.15 Wolverine (s. anim.) **7.00** Nowy dzień **8.20** M.A.S.H. (s.) **8.50** Słuneční (s.) **10.20** Incognito **11.25** Strażnik Teksasu (s.) **12.30** Gliniarz i prokurator (s.) **13.30** Policja Hamburg (s.) **14.30** Komisarz Rex (s.) **15.40** Tak jest, szefie! **16.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Czechy i Słowacja mają talent **22.00** Kochamy Czechy **23.40** Tak jest, szefie! **0.55** Policja w akcji **1.55** Komisarz Rex (s.).

SOBOTA 2 PAŹDZIERNIKA

TVC 1
6.00 Co umiały nasze babcie, a o czym my zapomnieliśmy **6.25** Łopatologicznie **7.15** Cudowne drewniaki (bajka) **8.00** Królowa Czarna Róża (bajka) **8.55** Uśmiechy J. Suchego **9.40** Gejzer **10.10** Z archiwum Sherlocka Holmesa (s.) **11.05** Wszystko-party **12.00** Z metropolii, Tydzień w regionach **12.25** Nasze hobby **13.00** Wiadomości **13.05** Złoty flet (bajka) **13.50** O rybaku i rybce (bajka) **14.50** Jakby tysiąc klarnetów (musical) **17.05** Hercule Poirot (s.) **17.55** Mieszkać jak... nad miastem **18.25** Chłopaki w akcji **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Cuda natury **21.20** Wszystko-party **22.05** Maigret i kolekcjonerka diamentów (film) **23.35** Komisarz Montalbano (s.).

TVC 2
6.00 Pugam, miasto tysiąca świątyń **6.55** Ludzkość – nasza wspólna historia **7.40** Fascynujące spotkania ze zwierzętami: Puszcza **8.35** Na rowerze **8.45** Czar południowo-wschodniej Azji **9.35** Konno po Czechach **10.05** Duże maszyny **10.55** Auto Moto Świat **11.20** Lotnicze katastrofy **12.05** Babel **12.35** Najciekawsze cuda starożytności **13.20** Nagroda Gratias Tibi **13.50** Dzwonnik z Notre Dame (film) **15.45** 100 cudów świata **16.40** Błękitna krew **17.35** Cudowna planeta **18.30** Siedem światów – jedna planeta **19.20** Piękne żywe zabytki **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Babel Berlin (s.) **21.45** Ali (film) **0.15** Afera Spiegel (film).

NOVA
6.20 Looney Tunes Show (s. anim.) **7.10** Co nowego u Scooby'ego (s. anim.) **7.35** Scooby-Doo i brygada detektywów (s. anim.) **8.25** Krok za krokiem (s.) **8.45** Śnieżynka i Różyczka (bajka) **9.55** Superstar **12.10** Przyprawy **13.05** Dzwoń do TV Nova **13.40** Magazyn domowy **14.55** Pojedynek na talerzu **15.55** Ślub od pierwszego spojrzenia (reality show) **17.15** Dorwać byłą (film) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Powieść dla zaawansowanych (film) **22.05** Specjalista (film) **0.10** Dorwać byłą (film).

PRIMA
6.05 Wolverine (s. anim.) **6.35** Rodzina piratów (film anim.) **7.05** M.A.S.H. (s.) **8.35** Autosalon.tv **9.40** Czechy i Słowacja mają talent **11.25** Kochamy Czechy **13.10** Gwiazdy nad głową (s.) **14.30** Jak poetom smakuje życie (film) **16.50** Przykłady pociągają (film) **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Co za para (s.) **21.30** Gliniarz (s.) **22.45** Jak poetom smakuje życie (film) **1.10** Polowanie na Czerwony Październik (film).

NIEDZIELA 3 PAŹDZIERNIKA

TVC 1
6.00 Ciekawostki z regionów **6.25** Kartka z pamiętnika (film) **7.55** Odważny Mikesz (bajka) **8.25** Pieczenie w niedzielę **8.55** Łopatologicznie **9.45** Kalendarium **10.00** Kamera na szlaku **10.35** Obiektyw **11.05** Życie na zamku (s.) **12.00** Pytania V: Moravca **13.00** Wiadomości **13.05** Tajemnicza skrzynia (bajka) **14.05** Bajka o ludzkiej duszy (bajka) **15.00** Przez piekło z diabłem (bajka) **16.05** Przyjedź po mnie, tu straszy (film) **17.00** Psikus (film) **18.25** Co umiały nasze babcie, a o czym my zapomnieliśmy **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Obrońca (s.) **21.20** 168 godzin **21.50** Drugi ruch pionkiem (film) **23.10** Sprawy detektywa Murdocha (s.) **23.55** Maneż Bolka Polivki.

TVC 2
6.00 Duże maszyny **6.45** Krąg zła Hitlera **7.40** Europejska historia **8.30** Czechosłowacki tygodnik filmowy **8.45** Poszukiwania utraconego czasu **9.05** Wielka wojna ojczyźniana **9.55** Nie poddawaj się plus **10.25** Nie poddawaj się **10.50** Królestwo natury **11.20** Słowo na niedzielę **11.25** Magazyn chrześcijański **11.50** Przez ucho igielne **12.15** Podróż po Raja Ampat **12.45** Magazyn religijny **13.15** Połowy ryb **13.30** Szpiegostwo na pustkowiach **14.25** Na pływalni z K. i M. Emmons **14.55** Historia Wieży Eiffela **15.50** Bedeker **16.15** Z kucharzem dookoła świata **17.10** Tajemnice brytyjskiej rodziny królewskiej **18.00** Strony rodzinne **18.25** Królewskie miasta Chin **19.20** Ciekawostki z regionów **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Bandyci (film) **21.40** Rzeka życia (film) **23.40** Nauka o miłości.

NOVA
6.10 Zig i Sharko (s. anim.) **6.30** Looney Tunes Show (s. anim.) **7.20** Scooby-Doo i brygada detektywów (s. anim.) **8.35** Krok za krokiem (s.) **9.00** Stokrotka (bajka) **10.10** W doborowym towarzystwie (film) **12.20** Jack – pogromca olbrzymów (film) **14.25** Ecce homo Homolka (film) **16.05** Powieść dla zaawansowanych (film) **18.00** Święto przebiśniegu (film) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** SuperStar **22.30** Love Island (reality-show) **23.35** Odłamki **0.05** Ecce homo Homolka (film).

PRIMA
6.10 X-Men (s. anim.) **6.40** Rodzina piratów (s. anim.) **7.10** M.A.S.H. (s.) **8.05** II wojna światowa **9.20** Prima świat **9.50** Gotuj jak szef! **10.30** Prima maskotka **11.00** Partia Terezy Tomankowej **12.35** Poradnik domowy **13.30** Poradnik Pepy Libickiego **13.55** Poradnik Ládi Hruški **14.55** Co za para (s.) **16.10** Gliniarz (s.) **17.25** Lato z gentlemanem (film) **18.55** Wiadomości, pogoda **20.00** Czechy poszukują premiera – pojedynek głównych kandydatów **22.35** Na posterunku (film) **0.35** Sypiając z wrogiem (film).

PONIEDZIAŁEK 4 PAŹDZIERNIKA

TVC 1
5.59 Studio 6 **9.00** Z archiwum Sherlocka Holmesa (s.) **9.50** 168 godzin **10.30** Osada (s.) **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Programy wyborcze **14.15** Listonoszki **14.35** Drugi ruch pionkiem (film) **15.55** Krok od nieba (s.) **16.55** AZ kwiz **17.25** Czarne owce **17.40** Programy wyborcze **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Raptus (s.) **21.15** Reporterzy TVC **21.55** Pogromcy długów **22.25** Bilans: koniec węgla **22.50** Uniwerek (film) **0.10** AZ kwiz.

TVC 2
5.59 Dzień dobry **8.30** 100 cudów świata **9.25** Fascynujące spotkania ze zwierzętami: Puszcza **10.20** Szalony świat zimnej wojny **11.15** Programy wyborcze **11.30** Babel **11.55** Republika Dominikańska, skarb Karaibów **12.50** Programy wyborcze **13.05** Telewizyjny klub niesłyszących **13.35** Siedem światów – jedna planeta **14.25** Magazyn religijny **14.55** Czar południowo-wschodniej Azji **15.45** Kanada – Maritimes **16.00** Najbardziej niesamowite mosty na świecie **16.55** Programy wyborcze **17.10** Lotnicze katastrofy **17.55** Bedeker **18.25** Zabójczy błękit **19.15** Każdy Czech to hodowca **19.25** Czechosłowacki tygodnik filmowy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Najciekawsze cuda starożytności **20.50** Krąg zła Hitlera **21.45** Logan Lucky (film) **23.45** Program (film) **1.25** Queer.

NOVA
5.55 Śniadanie z TV Nova **8.50** Ulica (s.) **9.50** Spece (s.) **10.55** Łowy **12.00** Południowe wiadomości **12.35** Ogólniak (s.) **13.55** Love Island (reality show) **15.00** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Łowy **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Spece (s.) **22.25** Agenci NCIS: Nowy Orlean (s.) **23.20** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **1.10** Dowody zbrodni (s.).

PRIMA
6.15 X-Men (s. anim.) **7.00** Nowy dzień **8.15** M.A.S.H. (s.) **9.15** Gafy (s.) **10.20** Grubasy **11.30** Strażnik Teksasu (s.) **12.30** Gliniarz i prokurator (s.) **13.30** Policja Hamburg (s.) **14.30** Komisarz Rex (s.) **15.40** Tak jest, szefie! **16.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Gwiazdy nad głową (s.) **21.35** Pierwsza kolacja **22.45** Grubasy **23.55** Tak jest, szefie!

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

WEHIKUŁ CZASU

Tak było...

...tak jest

• Dziś mamy dla naszych Czytelników propozycję wycieczki do Boconowic. Powyższa archiwalna fotografia z albumu „Beskydy a Podbeskydí 1895-1939" (wydawnictwo Wart), przedstawia jednoklasową polską szkołę założoną w roku 1871. Zdjęcie zostało wykonane ok. 1925 roku.

Czekamy na propozycje współczesnego ujęcia. W gazecie zamieścimy pierwsze bądź najlepsze zdjęcie, jakie dostaniemy. Fotografie prosimy wysyłać na: dabkowski@glos.live bądź info@glos.live. Serdecznie zapraszamy do współpracy!

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

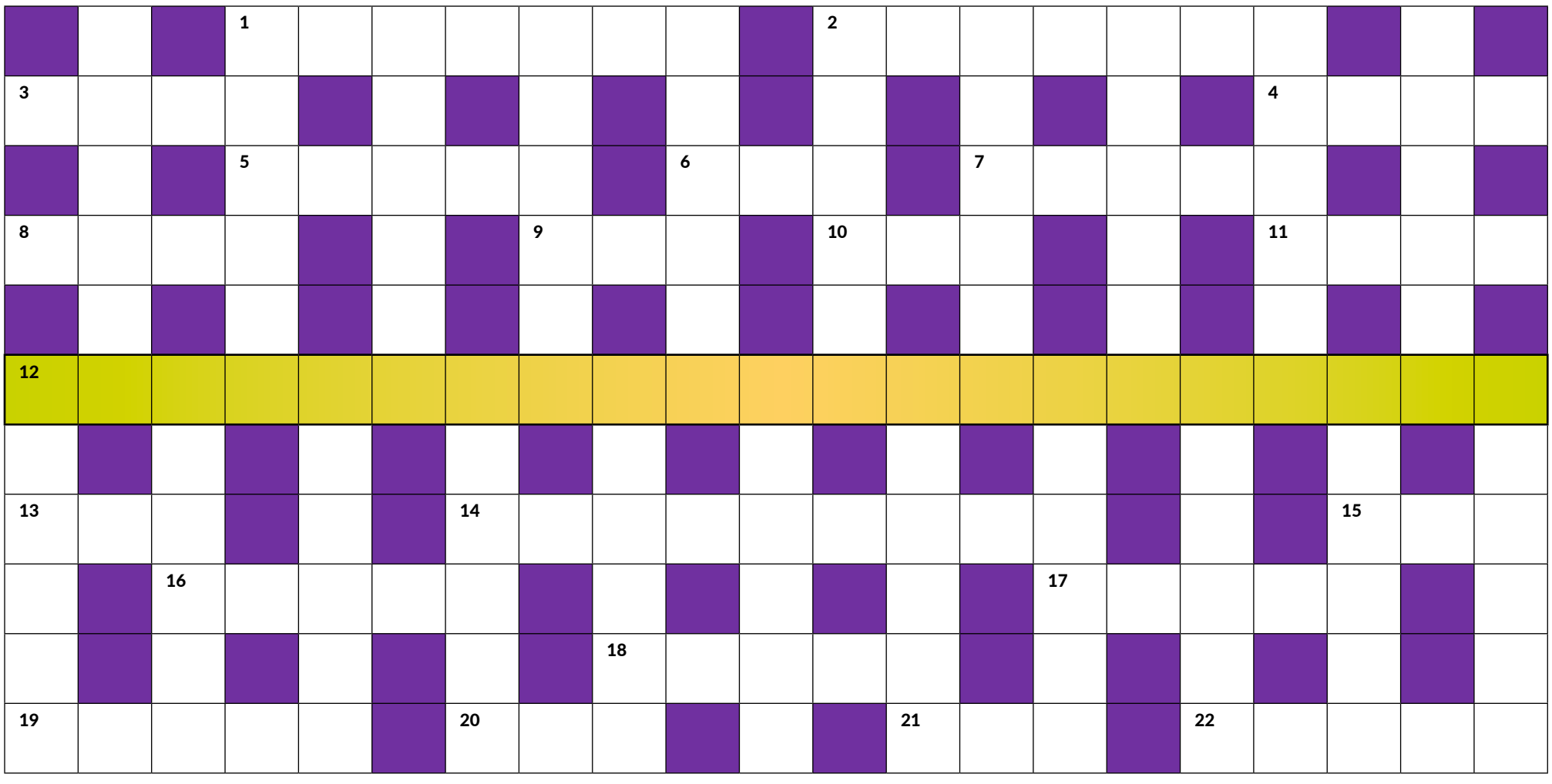

Rozwiązaniem krzyżówki jest przysłowie koreańskie...

POZIOMO:
1. dawniej stary żołnierz, wiarus, bohater wielu wojen
2. cenna, rzadko spotykana rzecz, coś wyjątkowego i pożądanego
3. „Wciąż bardziej..." – przebój zespołu Lady Pank
4. dziesięć minus dziesięć
5. choć sadzone, nie rośnie
6. główny składnik risotta
7. Don Diego de la Vega w czarnej masce
8. jedna drugą myje, czyli kończyna górna
9. czeskie „tak"
10. jedna z faz księżyca
11. odpowiedni czas, chwila właściwa, stosowna do czegoś
12. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE**
13. dawny zespół Agnieszki Chylińskiej lub zaimek żeński
14. państwo ze Skopje
15. bywa orli, zadarty lub spuszczany na kwintę
16. amerykański kuzyn strusia
17. bohater komiksu Papcia Chmiela
18. oszczędnościowe w banku
19. mała Barbara
20. artretyzm, podagra lub skaza moczanowa
21. astrologiczny znak zodiaku lub rzeczny skorupiak ze szczypcami
22. artysta grający rolę w teatrze lub w filmie

PIONOWO: ABDANK, AGENDA, ARARAT, AUSTER, BAOBAB, EDMUND, ERANOS, ERATYK, NAROCZ, OBCĘGI, PESTKA, RHOADS, ROZWÓZ, ROŻNÓW, RYNSZT, SANTOR, SZOPKA, TAJPEJ, TECZKA, TURNAU, WYJAZD

Wyrazy trudne lub mniej znane:
DNA, NANDU, ONA

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana książka. Rozwiązania prosimy wysyłać na e-mail: **info@glos.live**. Termin upływa w środę **13 października**. Nagrodę książkową za poprawne rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 17 września otrzymuje **Elżbieta Vavříkowa z Karwiny-Raju**. Autorem dzisiejszego zadania jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 17 września:
PRABYT OKREŚLA ŚWIADOMOŚĆ